



# Hur indiska säkerhetspolitiska tänkare ser på Kina:

partner, rival eller fiende?

Samuel Neuman Bergenwall



Samuel Neuman Bergenwall

# Hur indiska säkerhetspolitiska tänkare ser på Kina:

partner, rival eller fiende?

Titel	Hur indiska säkerhetspolitiska tänkare ser på Kina: partner, rival eller fiende?
Rapportnr	FOI-R--5780--SE
Månad	November
Utgivningsår	2025
Antal sidor	60
ISSN	1650-1942
Uppdragsgivare	Försvarsdepartementet
Forskningsområde	8. Säkerhetspolitik
FoT-område	Inget FoT-område
Projektnr	A12503
Godkänd av	Malek Finn Khan
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Bild/Cover: Shutterstock/ Ivan Marc

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, vilket bl.a. innebär att citering är tillåten i enlighet med vad som anges i 22 § i nämnd lag. För att använda verket på ett sätt som inte medges direkt av svensk lag krävs särskild överenskommelse.

This work is protected by the Swedish Act on Copyright in Literary and Artistic Works (1960:729). Citation is permitted in accordance with article 22 in said act. Any form of use that goes beyond what is permitted by Swedish copyright law, requires the written permission of FOI.

## Sammanfattning

DENNA RAPPORT UNDERSÖKER INDISKA perspektiv på Kina. Med utgångspunkt i forskning om strategisk kultur analyseras fyra indiska säkerhetspolitiska tänkares perspektiv. Studien visar att den indiska synen på internationella relationer och inställningen till Kina i stor utsträckning präglas av realism och maktpolitik och, i mindre utsträckning, av liberala och nehruvianska antaganden. Sammantaget uppfattas Kina som Indiens långsiktiga strategiska utmaning och viktigaste rival, men också som en möjlighet och en partner. Pessimismen gentemot Kina är dock dominerande. Indierna är oroade över Kinas vision för den framtida säkerhetsordningen, dess växande militära kapacitet, dess hårdföra beteende i gränsområdena, dess "allians" med Pakistan, dess ökande närvaro i den indopacifiska regionen, handelsasymmetrier och dess motstånd mot indiskt medlemskap i viktiga multilaterala institutioner. De indiska tänkarnas föreslagna Kina-strategi omfattar en kombination av dialog och avskräckning, samt fortsatt handel med restriktioner. De anser att hanteringen av Kina kräver internationellt samarbete med USA, EU och asiatiska länder samt samarbete med Ryssland. Med tanke på den djupt rotade Kina-skepticismen som finns i Indien är sannolikheten för ett tätt strategiskt partnerskap mellan New Delhi och Peking i en nära framtid överdriven.

Nyckelord: indisk-kinesiska relationer, indisk säkerhetspolitik, strategisk kultur

## **Abstract**

THIS REPORT EXAMINES INDIAN views of China. Adopting a framework based on research about strategic culture, it analyses perspectives of four Indian security policy thinkers. The study indicates that the Indian view of international affairs, and its attitude towards China, is largely informed by real-ism and power politics, and, to a lesser extent, by liberal and Nehruvian assump-tions. Overall, China is perceived as India's long-term strategic challenge and key rival, but also as an opportunity and a partner. However, pessimism toward China is predomi-nant. Indians are concerned about China's vision for the future order, its growing military capabilities, its assertive behaviour in the border areas, its "alliance" with Pakistan, its increasing presence in the Indo-Pacific, trade asymmetries, and its opposition to Indian membership in key institutions. Proposed aspects of a China strategy include a combination of dialogue and deterrence, as well as continued trade with restrictions. The thinkers believe that managing China requires inter-national cooperation with the United States, EU and Asian countries as well as collaboration with Russia. Given the deep-seated China-scepticism in India, the likelihood of a close strategic partnership between New Delhi and Beijing in the near future is exaggerated.

Key Words: India-China relations, Indian security policy, Strategic culture

## Exekutiv sammanfattning

DENNA RAPPORT BELYSER DE sino-indiska relationerna genom att analysera fyra framträdande indiska säkerhetspolitiska tänkares världsbild och syn på Kina. Rapporten använder ett analytiskt ramverk som delar in indisk strategisk kultur i tre större skolbildningar (nehruvianism, neoliberalism och hyperrealism) och tre perspektiv på Kina (optimism, pragmatism och pessimism). För att klassificera de fyra tänkarnas synsätt analyseras tre övergripande teman (internationella systemets natur, våldets roll och fiendskapens beständighet) samt elva Kinaspecifika områden (generell syn, historietolkning, territorialtvisten, den indopacifiska regionen, den sino-pakistanska relationen, den ekonomiska sfären, kinesisk militär förmåga, multilaterala institutioner, externa aktörer samt strategi och policy).

Rapporten drar slutsatsen att de indiska tänkarnas världsbilder influeras av realistiskt tankegods, där balansering, maktpolitik och pessimism kring det internationella statsystemets natur är centrala inslag. De införlivar samtidigt neoliberal och nehruvianska perspektiv i sina tankevärldar genom att bland annat hävda att militär upprustning och dialog bör gå hand i hand samt att fiendskap kan vändas i vänskap. Analysen indikerar att deras stöd är lågt för nehruvianismen, den traditionellt dominerande skolbildningen, som förordar samarbete med Kina. Däremot finns ett högt stöd för patelismen, ett förhållningssätt som kännetecknas av en realpolitisk utblick och skepsis mot Kina och tillmäter det militära maktmedlet ett större värde.

Rapporten drar också slutsatsen att de indiska tänkarnas syn på Kina kombinerar stark pessimism med pragmatism och opportunism. Kina uppfattas som Indiens största externa utmaning för lång tid framöver och anses bära ansvar för relationernas negativa utveckling. Det pessimistiska perspektivet stärks av en oro för Kinas upprustning längs den omtvistade landgränsen och ökade militära närvaro i Indiska oceanen, men också för ökat kinesiskt inflytande i Sydasiens, framför allt fördjupat stöd till Pakistan. Tänkarna ser även med oro på Indiens ekonomiska beroende av Kina och menar att Peking försöker exkludera New Delhi från viktiga globala multilaterala institutioner. Indierna ser samtidigt fördelar med att fortsätta handla med Kina och samarbeta multilateralt i organisationer som Brics och SCO. Indien anses behöva både samtala med och rusta upp mot Kina, fortsätta det ekonomiska utbytet men minimera säkerhetsrisker. För att hantera Kina uppfattas Indien även behöva utveckla samarbetena med såväl USA och EU som med Ryssland. Åsiktsskillnader finns dock om Indien medvetet bör hålla en låg profil internationellt eller stärka sin framtoning på den globala arenan.

Rapporten visar också att den indiska pessimismen gentemot Kina inte främst grundas på ideologi utan på uppfattade nationella intressen och att New Delhi kan vara öppet för återupptaget samarbete, om det kinesiska ledarskapets Indienpolitik ändras. De indiska tänkarna ser inte på Kinas framväxt och agerande enbart som en utmaning, utan också som en möjlighet, som kan bidra till att stärka landets position globalt. Sammantaget uppfattar de Kina både som rival, fiende, och samarbetspartner, beroende på sakområde. Den pessimistiska attityden till Kina är dock framträdande.

Mycket tyder i dagsläget på att konfliktdimensionen i de bilaterala relationerna kommer fortsätta, men att avspänning och fördjupat samarbete inte går att utesluta. Amerikansk och europeisk strategi för att hantera Kina, genom att bland annat fördjupa banden med Indien, tycks stå på en relativt stadig grund, men kan få negativa effekter på andra områden. Ett fördjupat indiskt-västligt samarbete utifrån samsyn om Kina behöver exempelvis inte leda till minskad indisk-rysk samverkan. Ur ett indiskt perspektiv kan och bör relationerna till USA, EU och Ryssland utvecklas parallellt.

Rapporten publiceras parallellt med FOI Memo 8977 som aktualiserar slutsatserna av forskningen genom att relatera dem till den säkerhetspolitiska händelseutvecklingen.

# Innehållsförteckning

Förkortningar.....	9
<b>1. Inledning: när Asiens jättar möts.....</b>	<b>11</b>
1.1 Tillbakablick: konflikt och samarbete.....	12
1.2 Källor och metod: konsten att dechiffrera indisk syn på Kina.....	14
<b>2. Analytiskt ramverk: indisk strategisk kultur.....</b>	<b>17</b>
2.1 Tre skolor: nehruvianism, neoliberalism och hyperrealism.....	18
2.2 Tre Kinaperspektiv: optimism, pragmatism och pessimism.....	19
2.3 Analysverktyg: perspektiv, teman och indikatorer.....	22
<b>3. Världsbild: systemet, våldet och fiendskapen.....</b>	<b>23</b>
3.1 Oortodox realism: fyra nyanser av maktpolitik.....	23
3.2 Det militära maktmedlet: upprustning men försiktig attityd till våldsanvändning.....	25
3.3 Antagonismens beständighet: fiender kan bli vänner.....	26
3.4 Sammanfattning: bred samsyn.....	27
<b>4. Perspektiv på Kina: fiende, rival och partner.....</b>	<b>29</b>
4.1 Generell attityd: strategisk utmaning som skapar möjligheter.....	29
4.2 Historiens börda: kinesisk skuld och indisk enfald.....	32
4.3 Gränstvisten: upptrappat kinesiskt agerande.....	34
4.4 Den indopacifiska regionen: rivalitet i överlappande periferier.....	36
4.5 Den sino-pakistanska relationen: en asymmetrisk allians.....	38
4.6 Den ekonomiska sfären: nödvändig handel och ohälsosamt beroende.....	39
4.7 Kinesisk militär förmåga: utmaningar på land och till havs.....	41
4.8 Multilaterala fora: samarbete och friktion.....	42

4.9 Strategi, policy och internationella relationer: bilaterala, ekonomiska och storstrategiska handlingsvägar .....	43
4.10 Sammanfattande analys: realism, pragmatism och pessimism .....	48
<b>5. Slutsatser .....</b>	<b>49</b>
5.1 Patelismens renässans: när realpolitiken får överhanden .....	49
5.2 Multidimensionell konflikt: bestående friktioner .....	50
5.3 Nästa modus vivendi: avspänning kan inte uteslutas .....	50
5.4 Västlig Indienstrategi: Kinahantering med ryska blinda fläckar? .....	51
5.5 Vidare forskning .....	51
Referenser .....	52

## Figurer

<b>Figur A</b> Indiska skolbildningar och perspektiv på Kina .....	21
<b>Figur B</b> Världsbild .....	27
<b>Figur C</b> Världsbild och perspektiv på Kina .....	47

## Förkortningar

AIIB	Asian Infrastructure Investment Bank	Asiatiska banken för infrastrukturinvestering
API	Active Pharmaceutical Ingredient	Aktiva kemiska substanser
BJP	Bharatiya Janata Party	Indiska folkpartiet
BRI	Belt and Road Initiative	Nya sidenvägen
BRICS	Brazil, Russia, India, China, South Africa	Brasilien, Ryssland, Indien, Kina, Sydafrika
CPEC	China Pakistan Economic Corridor	Kinesisk-pakistanska ekonomiska korridorerna
LAC	Line of Actual Control	Kontrollinjen mellan Kina och Indien
MEA	Ministry of External Affairs	Indiens utrikesdepartement
NPT	Non-Proliferation Treaty	Ickespridningsavtalet
NSG	Nuclear Suppliers Group	Gruppen för nukleära leverantörer
PLA	People's Liberation Army	Folkets befrielsearmé
QUAD	Quadrilateral Security Dialogue	Kvartettsamarbetet
SCO	Shanghai Cooperation Organisation	Shanghaisamarbetet



# 1. Inledning: när Asiens jättar möts

DET HAR LÄNGE HÄVDATS att vi lever i det asiatiska århundradet, en tid då Kina och Indien förmodas spela centrala roller inom internationell politik.<sup>1</sup> Under det senaste kvartseket har också Kina klivit fram som den enda rivalen till USA om globalt ledarskap, tack vare snabb ekonomisk, teknologisk och militär utveckling. Indien har parallellt rört sig mot att bli en ledande makt både i Asien och internationellt, om än i ett betydligt långsammare tempo. Kina och Indien representerar i dag inte bara en tredjedel av jordens befolkning utan står också för en fjärdedel av världens totala bruttonationalprodukt.<sup>2</sup> Kina har världens näst största ekonomi och Indien en av världens snabbast växande.<sup>3</sup> De ökade resurserna används av båda staterna för att bygga militär förmåga och få politiskt inflytande internationellt.

Kinas och Indiens parallellt stärkta positioner gör i sin tur att deras bilaterala relation inte enbart är en intern asiatisk angelägenhet utan en fråga med stor påverkan på global maktbalans och säkerhet. Hur relationen utvecklas är bland annat viktigt för amerikanska och europeiska strategier i den indopacifiska regionen. De utgår ofta från föreställningen att ett nära västligt partnerskap med Indien är en förutsättning för att hantera Kina, och baseras på antagandet att det kommer råda samsyn med Indien i frågan för lång tid framöver.<sup>4</sup>

USA:s och EU:s relationer till Indien har också stärkts under senare år, såväl ekonomiskt som försvarspolitiskt. Samtidigt har Indien vidmakthållit ett omfattande ekonomiskt utbyte med Kina och ett nära samarbete med Ryssland, om framför allt försvarsmateriel och energi.<sup>5</sup> Till bilden hör att relationerna mellan Kina och Indien historiskt ofta karakteriserats av konflikt, men också i perioder av samarbete. Efter en kinesisk-indisk militär sammandrabbning i gränsområdena 2020 fick konfliktdimensionen en tydlig överhand. I oktober 2024 kom de två staterna emellertid överens om trupptillbakadragande i vissa avgränsade områden i

---

1 Se till exempel Kishore Mahbubani, *The Asian 21st Century, Center for China and Globalization*, Singapore: Springer, 2022.

2 Internationella valutafonden, "GDP, current prices", 2025, <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD> (hämtad: 2025-03-07).

3 FN, "Population", odaterad, <https://www.un.org/en/global-issues/population> (hämtad: 2025-03-07).

4 Se till exempel The White House, "Indo-Pacific Strategy of the United States", februari 2022, <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/02/U.S.-Indo-Pacific-Strategy.pdf> (hämtad: 2025-03-07).

5 Samuel Neuman Bergenwall, "Indien som säkerhetspolitisk aktör: Konsekvenser för svenska försvarsrelationer", Totalförsvarets forskningsinstitut, april 2024, FOI-R--5588—SE.

Kashmir, som potentiellt kan leda till détente och förnyat sino-indiskt samarbete.<sup>6</sup> Förutsättningarna för avspänning har dessutom ökat på grund av USA:s kraftigt höjda tullmurar mot indiska varor. En fråga som då infinner sig är om den västliga indopacifiska strategin är baserad stadig grund, eller ej.

Att analysera hur Kina och Indien ser på varandra kan kasta ljus över den bilaterala relationens utveckling framgent. Studien har väglett av forskningsfrågan: *Hur ser framträdande indiska säkerhetspolitiska tänkare på Kina?* Rapporten syftar till att belysa frågan genom att undersöka hur fyra framträdande indiska säkerhetspolitiska tänkare och diplomater ser på Kina. Texten inleds med en kortfattad historisk tillbakablick, varpå källor diskuteras och ett analytiskt ramverk presenteras. Större delen av rapportens innehåll är en analys av indisk syn på Kina utifrån en rad olika teman. Avslutningsvis framläggs policyrelevanta slutsatser.

## 1.1 Tillbakablick: konflikt och samarbete

Indiens förste premiärminister Jawaharlal Nehru hade en vision om samarbete med Kina. Konflikt om territorier kring Himalaya kom dock att bli ett framträdande drag i de bilaterala relationerna efter att Kina invaderade Tibet i oktober 1950, några månader efter att de nuvarande indiska och kinesiska republikerna etablerades. För att hävda sina territoriella anspråk vände sig självständiga Indien primärt till brittiska avtal från kolonialtiden medan Folkrepubliken Kina hänvisade till "historisk rätt". 1962 gick kinesiska Folkets befrielsearmé (PLA) till militärt angrepp i gränsområdena, åsamkade de indiska väpnade styrkorna ett svidande nederlag och flyttade därpå tillbaka trupper till en egendefinierad kontrollinje (Line of Actual Control, LAC). Kriget åtföljdes av kyliga relationer i decennier och periodvisa skärmytslingar i gränsområdena.

En militär sammandrabbning 1986–87 åtföljdes dock av diplomatiska initiativ för att stabilisera gränsområdena. Indiens premiärminister Rajiv Gandhi besökte Peking 1988, vilket inledde en period av relativ stabilitet som varade i cirka ett kvartsekel. Mellan åren 1993 och 2012 kom Indien och Kina överens om ett antal överenskommelser i syfte att öka tilliten och stabilisera gränsområdena. Länderna kom dessutom överens om att inte låta den olösta territorielltvisen utgöra hinder för samarbete på andra områden. Det ekonomiska utbytet tog därefter fart och Kina blev efterhand Indiens största handelspartner. Länderna inledde också samarbeten i multilaterala institutioner, framför allt om internationell handel och klimatfrågan. Utifrån den gemensamma visionen om en multipolär världsordning etablerade Kina och Indien år 2008 samarbetet Bric (sedermera Brics) tillsammans med

---

6 Press Trust of India, "China confirms agreement to end standoff in eastern Ladakh", *The Hindu*, 22 oktober 2024, <https://www.thehindu.com/news/national/china-confirms-agreement-to-end-standoff-in-eastern-ladakh/article68782172.ece> (hämtad: 2025-03-07).

Ryssland och Brasilien. Sedan dess har Indien även blivit medlem i de Kinaledda sammanslutningarna Shanghaisamarbetet (SCO) och Asiatiska banken för infrastrukturinvestering (AIIB).

Under de senaste 10–15 åren har emellertid relationen präglats av ökad friktion, i synnerhet i gränsområdena. En brytpunkt kom våren 2020, då kinesiska trupper gick in i omtvistade områden i Ladakh (Kashmir). Det följdes i juni samma år av den första dödliga konfrontationen mellan länderna på omkring 45 år i Galwandalen i Ladakh. 20 indier och ett oklart antal kineser miste livet i sammandrabbningen. Kina och Indien frambaserade därpå ungefär 50 000 soldater vardera till gränsområdena. Medan Kina snabbt ville normalisera relationerna krävde Indien *status quo ante*: att kinesiska krigsmakten PLA flyttade tillbaka sina trupper till positionerna före våren 2020.<sup>7</sup> Inför ett Bricstoppmöte i ryska Kazan kom länderna efter fyra års samtal, i oktober 2024, överens om nedtrappning i Ladakh samt rutiner för patrullering i gränsområden.<sup>8</sup> De diplomatiska framstegen har öppnat upp för förnyad politisk dialog på högsta nivå och förbättrat förutsättningarna för samarbete. Men någon bredare nedtrappning har ännu inte skett och omkring 100 000 soldater uppges fortsatt vara baserade i framflyttade positioner i de högt belägna gränsområdena kring Himalaya.

Konflikten mellan Kina och Indien handlar emellertid inte enbart om en territoriellt tvist. Indiska företrädare uttrycker också en oro för Kinas generella militära upprustning, växande marina närvaro i Indiska oceanen, stärkta inflytande i Sydasiens strategiska stöd till Pakistan, fördjupade samarbete med Ryssland och överskott i handelsbalansen. Kina är å sin sida missbelåtet med Indiens starka band till USA och dess medlemskap i Kvartettsamarbetet (Quadrilateral Security Dialogue, Quad) där även Australien och Japan ingår. Kina påstår också att Indien blandar sig i landets interna angelägenheter genom att låta Dalai Lama och den tibetanska exilregeringen verka från indiskt territorium.<sup>9</sup>

Bland externa bedömare råder det delade meningar om den sino-indiska relationens sannolika utveckling. En del analytiker tror att Kinas och Indiens gemensamma intressen mycket väl kan leda till att länderna åter knyter närmare band till

7 HT News desk och Tiwari, Vaibhav, “‘Back to 2020 situation’: S Jaishankar explains ‘complete’ India-China disengagement”, *Hindustan Times*, 21 oktober 2024, <https://www.hindustan-times.com/india-news/s-jaishankar-explains-complete-india-china-disengagement-2020-situation-101729514762200.html> (hämtad: 2025-03-07).

8 Ministry of External Affairs, Government of India, “Statement by External Affairs Minister, Dr. S. Jaishankar in Lok Sabha”, 3 december 2024, [https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38665/Statement\\_by\\_External\\_Affairs\\_Minister\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_in\\_Lok\\_Sabha](https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38665/Statement_by_External_Affairs_Minister_Dr_S_Jaishankar_in_Lok_Sabha) (hämtad: 2025-03-05).

9 Press Trust of India, “China Criticises PM Modi For Greeting Dalai Lama, Gets Snubbed By New Delhi”, *NDTV*, 8 juli 2022, <https://www.ndtv.com/india-news/china-criticises-pm-modi-for-greeting-dalai-lama-gets-snubbed-by-new-delhi-3137298> (hämtad: 2025-02-20); Mohan, C. Raja, “Why China Is Paranoid About the Quad”, *Foreign Policy*, 17 maj 2022, <https://foreignpolicy.com/2022/05/17/india-china-quad-summit-modi-xi-biden> (hämtad: 2025-02-20).

varandra. De pekar på att den omfattande handeln mellan länderna inte avtagit och att samarbeten inom Brics och Shanghaisamarbetet fortsatte trots de militära spänningarna.<sup>10</sup> Andra bedömer att konfliktdimensionen kommer att dominera relationerna för lång tid framöver.<sup>11</sup>

## 1.2 Källor och metod: konsten att dechiffrera indisk syn på Kina

Indisk strategisk kultur innefattar en rad motstridiga perspektiv på internationella relationer generellt och Kina i synnerhet. Att avgöra vilken idétradition som dominerar den faktiska politiken är inte självskrivet. Det försvåras ytterligare av att Indien inte publicerar nationella försvars- eller säkerhetsstrategier. Denna studie hanterar den metodologiska utmaningen genom att analysera texter och uttalanden av fyra tongivande indiska diplomater som alla varit ambassadörer i Kina, nämligen Subrahmanyam Jaishankar, Shivshankar Menon, Vijay Gokhale och Gautam Bambawale. De tre förstnämnda har även varit kabinetssekreterare (*foreign secretary*) i Indiens utrikesdepartement (*Ministry of External Affairs*, MEA). Bambawale var tidigare chef för utrikesdepartementets Östasienavdelningen och Jaishankar är sedan 2019 utrikesminister.

De fyra diplomaterna skiljer sig delvis åt i fråga om politisk hemvist. Menon hade en central roll under stora delar av Kongresspartiets styre 2004–2014, som kabinetssekreterare och som nationell säkerhetsrådgivare. Övriga tre har spelat nyckelroller i utformningen av Kinapolitiken under Bharatiya Janata Party (BJP), som varit i regeringsställning sedan 2014. I synnerhet gäller det Jaishankar, som är medlem av BJP, nära förtrogen till premiärminister Narendra Modi och alltså numera även utrikesminister.<sup>12</sup> Både Jaishankar och Menon har också släktingar som spelat centrala roller för indisk utrikes- och säkerhetspolitik. Jaishankars far, den realpolitiska tänkaren K. Subrahmanyam, hade stor påverkan på Indiens säkerhetspolitik i decennier och beskrivs ofta som ”Indiens Kissinger”. Menon är å sin sida barnbarn till K. P. S Menon, det självständiga Indiens och Kongresspartiets förste kabinetssekreterare.

Samtliga fyra har sedan krisen i Galwandalen författat böcker som rör Indiens förhållande till Kina. I *The India Way: Strategies for an Uncertain World* (2020) och *Why Bharat Matters* (2024) analyserar Jaishankar Indiens strategier och

10 The Economist, “The epic bust-up between China and India could be ending”, 18 juli 2024, <https://www.economist.com/asia/2024/07/18/the-epic-bust-up-between-china-and-india-could-be-ending> (hämtad: 2025-02-20).

11 Tanvi Madan, “Is there going to be an India-China deal?”, *Brookings*, 2 juli 2024, <https://www.brookings.edu/articles/is-there-going-to-be-an-india-china-deal/> (hämtad: 2025-02-20).

12 För diplomaternas bakgrund, se: Ministry of External Affairs, Center for Social and Economic Progress, Carnegie och Pune International Centre.

utrikesrelationer, och lägger stor vikt vid framställningen av Kina. Detsamma gäller Menon, som i *India and Asian Geopolitics: The Past, the Present* (2021) gör en historisk exposé över den säkerhetspolitiska utvecklingen i Asien. Gokhale har författat tre böcker om Kina sedan han avslutade sin karriär som diplomat: *Tiananman Square: The Making of a Protest* (2021), *The Long Game: How the Chinese Negotiate with India* (2021) och *After Tiananman: The Rise of China* (2022). Bambawale har i sin tur skrivit *Rising to the China Challenge: Winning Through Strategic Patience and Economic Growth* (2021) tillsammans med forskare från Pune International Centre. Denna studie analyserar ovan nämnda böcker, men kompletterar källmaterialet med ett femtiotal rapporter, artiklar, tal och intervjuer av och med de fyra diplomaterna, publicerade efter den militära sammandrabbningen 2020. Rapporten skärskådar således Kinasynen hos fyra ledande indiska tänkare och policyskapare under några kritiska år för de indisk-kinesiska relationerna.

Det bör dock påpekas att de tongivande tänkarna tillhör äldre generationer. För en mer täckande beskrivning av indisk Kinasyn skulle analysen även behöva kompletteras med perspektiv från yngre tjänstemän och analytiker, Indiens statsrådsberedning, försvarsmakt, säkerhetstjänster, folkliga opinion, näringsliv, partier och hindunationalistiska rörelse.

För läsare som främst är intresserade av slutsatserna hänvisas till tabellerna på sidorna 21, 27, 47, och de avslutande styckena i respektive kapitel.



## 2. Analytiskt ramverk: indisk strategisk kultur

DENNA RAPPORTS ANALYTISKA RAMVERK utgår från två angreppssätt inom internationella relationer: analys av strategisk kultur och Foreign Policy Analysis (FPA). Genom konceptet strategisk kultur förklaras staters agerande utifrån kulturella dimensioner.<sup>13</sup> Tidigare forskning om Indiens strategiska kultur studerar bland annat hur säkerhetspolitiska analytiker och diplomater ser på olika säkerhetspolitiska frågor.<sup>14</sup> FPA utgår från att staters agerande inte bara påverkas på systemnivå, utan också av inomstatliga faktorer, såsom av säkerhetspolitiska experter och individuella policyskapare.<sup>15</sup> Det finns således teoretiskt förankrade skäl att studera perspektiv från experter och individer med direkt eller indirekt inflytande på policy.

Ramverket är till stora delar baserad på tidigare forskning av Kanti Bajpai och Tanvi Madan. De kategoriserar Indiens strategiska kultur utifrån världsbild och syn på Kina.<sup>16</sup>

---

13 David G. Haglund, "What Good Is Strategic Culture? A Modest Defence of an Immodest Concept", *International Journal*, vol 59:3, sommaren 2004, s. 497-502., s. 497-502.

14 Se till exempel George K. Tanham, "Indian Strategic Thought: An Interpretive Essay", *RAND, National Defence University*, Santa Monica: RAND, 1992; Rajesh M. Basrur, "Nuclear Weapons and Indian Strategic Culture", *Journal of Peace Research*, vol 38:2, mars 2021, s. 181-198.; Harsh V. Pant, "Indian strategic culture: The debate and its consequences", s. 14-22, i Harsh V. Pant, (red), *Handbook of India's International Relations*, 1st Edition, Routledge, 2011; Nicolas Barel, "The Domestic-International Nexus in Indian Foreign Policymaking", *Studies in Indian Politics*, vol 13:1, april 2025.

15 Hadson, Valerie, M., "Foreign Analysis: Actor-Specific Theory and the Ground of International Relations", *Foreign Policy Analysis*, 2005.

16 Kanti Bajpai i Bajpai, Kanti, et al (red.), *India's Grand Strategy: History, Theory, Cases*, London: Routledge India, 2014. , s. 113–150; Madan i Bajpai et al, 2014, s. 308–359. Se även: Bajpai i Michael R. Chambers, (red.), *South Asia in 2020: Future Strategic Balances and Alliances*, US Army War College, *USAWC Press*, Monographs. 41, 11 januari 2002, s. 245-303, <https://press.armywarcollege.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1040&context=monographs> (hämtad: 2025-02-20); Bajpai i Rajagopalan, Swarna, *Security and South Asia: Ideas, Institutions and Initiatives*, Routledge India, 2007.

## 2.1 Tre skolor: nehruvianism, neoliberalism och hyperrealism

Bajpai delar in indisk strategisk kultur i tre större skolbildningar: nehruvianism (efter Nehru, premiärminister 1947–64), neoliberalism och hyperrealism. Dessa perspektiv överlappar delvis med konstruktivism, liberalism och realism inom internationella relationer. De indiska skolorna utgår dock alla från realpolitiska grundpremissor: att det globala statssystemet är anarkiskt samt att stater agerande formas av nationella intressen och strävan efter makt. Skolbildningarna skiljer sig dock åt i fråga om internationella relationers natur, våldets roll och fiendskapens varaktighet, liksom om föreslagna relationer till andra stater, såsom Kina.<sup>17</sup>

Enligt Bajpai antar nehruvianismen att de negativa effekterna av det internationella systemets anarkiska natur kan mildras, eller till och med övervinnas, genom dialog, ömsesidig förståelse, militär återhållsamhet, samt genom internationella avtal och bilaterala överenskommelser. Krig och fiendskap är, utifrån denna skolbildning, onaturliga tillstånd som har ursprung i mänsklig perception, och som därmed går att förändra. Stater bör därför främst prioritera diplomati och multilaterala institutioner, inte uppbyggnad och användning av militär makt. Konkret bör Indien, enligt nehruvianismen, utveckla samarbetet med Kina och Ryssland för att motverka USA:s globala hegemoni.<sup>18</sup>

Bajpai menar att indiska neoliberaler har en mer pessimistisk syn på internationella relationer än nehruvianer. Neoliberaler antar visserligen att frihandel och ekonomiska beroenden kan minska konfliktrisker genom att förändra hotbilder i positiv riktning, men föraktar för den skull inte militär makt och våldsanvändning. Däremot hävdar de att ekonomisk styrka är den underliggande källan till stater förmåga och det viktigaste instrumentet i internationella relationer. Indiska neoliberaler menar vidare att Kina är en stor utmaning som behöver hanteras genom militär avskräckning, marknadsliberala reformer internt samt partnerskap med likasinnade stater, framför allt USA.<sup>19</sup>

Indiska hyperrealister har en pessimistisk syn på internationella relationer, menar att krig är ett oundvikligt återkommande fenomen och att antagonism mellan stater är beständig över tid. Konflikter kan tillfälligt hanteras genom militär förmågeuppbyggnad och genom maktbalanser. Stater har, enligt hyperrealisterna, inga andra alternativ än att förlita sig på sig själva och sina egna förmågor. Kapaciteten till defensivt och offensivt militärt agerande är i sammanhanget avgörande för om en stats intressen ska kunna tillgodoses eller inte. Indiska hyperrealister delar vidare neoliberalismens syn på Kina som ett hot och menar att koalitioner är nödvändigt,

---

<sup>17</sup> Bajpai, 2014, s. 115-128.

<sup>18</sup> Ibid.

<sup>19</sup> Ibid.

bland annat med USA. De uttrycker dock, precis som nehruvianerna, skepsis mot USA, och ser samarbete med västvärlden som ett tillfälligt taktiskt vägval för att stärka landets militära förmåga, i väntan på att Indien blir ett starkt och oberoende globalt maktcentrum.<sup>20</sup>

## 2.2 Tre Kinaperspektiv: optimism, pragmatism och pessimism

Madan kategoriserar indiska perspektiv på Kina i tre grupper – optimister, pragmatiker och pessimister – och utgår från elva teman: generell attityd; tolkning av det förflutna; territoriella frågor; den sino-pakistanska relationen; närområdet; det nya stormaktsspelet; den ekonomiska sfären; kinesiska förmågor; multilaterala fora; USA:s roll; samt föreslagen policy.

Madan menar att indiska optimister uppfattar Kina som en partner. Länderna anses dela gemensamma historiska erfarenheter, såsom motstånd mot västerländsk kolonialism och imperialism. Att relationerna har varit spända beror på dynamiken under kalla kriget och på att båda länderna begått misstag, inte bara Kina. Optimisterna påstår vidare att Kinas intention är att lösa gränsdispyten och att Indien försvårar en överenskommelse genom att inte begränsa Dalai Lamas aktiviteter på indiskt territorium. De menar också att Kinas relationer till Pakistan inte är så djupgående som ofta hävdas. Att Kina har goda relationer till Pakistan är dessutom, utifrån optimisternas synvinkel, en naturlig reaktion på den kinesiska uppfattningen att vara omringad av fientliga stater. Optimisterna påstår också att Peking spelar en positiv roll i Sydasiens och hävdar att Kinas och Indiens parallellt växande avtryck i utvecklingsvärlden skapar möjligheter till samarbete. De ser även positivt på Kinas statsstyrda ekonomiska modell och förespråkar ökad bilateral handel. Vidare menar optimisterna att Kinas försvarsmodernisering är defensiv till sin natur och att Indiens militära upprustning skapar onödiga spänningar. Optimisterna önskar att USA:s roll i Asien ska avta och menar att indiskt-amerikanskt samarbete provocerar Kina. Istället tycker optimisterna att Indien bör fördjupa samarbetet med Kina för att skydda statens autonomi och motverka västländsk hegemoni.<sup>21</sup>

Indiska pragmatiker antar att Kina inte är en fiende i dag, men skulle kunna bli det på sikt. För pragmatikerna visar historien att Kina kan utgöra ett hot men också vara en samarbetspartner. De menar att Kina inte har något intresse av att eskalera gränstvisten och att fortsatt dialog är en nyckel till att hantera den bilaterala relationen. Pragmatikerna anser samtidigt att det finns tydliga intressekonflikter, framför allt avseende territorium och Kinas stöd till Pakistan. Vidare hoppas

---

<sup>20</sup> Ibid.

<sup>21</sup> Madan, 2014, s. 308-359.

de på att Pakistans agerande kan stävjas med Kinas hjälp. De är missnöjda med Kinas ökade inflytande i Sydasiien, men påpekar att Indien spelar en allt större roll i Östasien, och att båda staterna bör acceptera varandras ökade närvaro i sina respektive närområden. Pragmatikerna menar vidare att Kinas och Indiens stärkta roller i utvecklingsvärlden inte nödvändigtvis behöver leda till konflikt, utan kan innebära samverkan i länder och inom sektorer där intressena är gemensamma. Pragmatikerna anser också att det ekonomiska utbytet med Kina medför både möjligheter och utmaningar. De tycker att det är oroande att Kina rustar upp och att gapet i fråga om makt växer. Men pragmatikerna är positivt inställda till multilateralt samarbete i frågor som rör internationell handel och klimatförändringar, men oroade över att Kina försöker exkludera Indien från viktiga multilaterala samarbeten. Enligt pragmatikerna behöver Indien fördjupa relationerna med stater som USA, för att kunna hantera Kina – detta trots att det inte fullt ut går att lita på Washington. Den föreslagna Kinastrategin går ut på att parallellt samarbeta och konkurrera med Kina: att å ena sidan stärka dialogen med Peking och å andra sidan bygga upp både det inhemska försvaret och relationerna till likasinnade nationer. Enligt Madan kännetecknas den indiska utrikesförvaltningen av det pragmatiska synsättet.<sup>22</sup> Om det stämmer borde de fyra analyserade indiska tänkarna alltså anta ett pragmatiskt förhållningssätt.

Indiska pessimister tror, enligt Madan, att Kina är en opålitlig fiende vars strategiska tänkande domineras av realpolitik. Enligt dem visar historien att den kinesiska retoriken om samarbete med Indien bara är en fasad, som kommer att raseras när väl Kinas makt blivit tillräckligt stor. Pessimisterna menar vidare att förhandlingar om gränsfrågan är fruktlösa då Kina förr eller senare kommer att försöka genomdriva sin vilja med tvång eller militär aggression. Kina ger, utifrån pessimisternas horisont, medvetet politiskt och militärt stöd till Pakistan och försöker omringa Indien genom utveckling av relationer till grannländerna. Pekings agerande i utvecklingsvärlden uppfattas dessutom resultera i konflikt om resurser och inflytande. Ekonomiska slitningar är oundvikliga i och med att Indien har ett stort underskott i bytesbalansen och är beroende av såväl insats- som konsumtionsvaror från Kina. Pessimisterna är dock allra mest oroliga för Kinas snabba militära upprustning, som utgör ett stort hot. Utöver det hävdar pessimisterna att Kina försöker begränsa Indiens globala roll och att Peking enbart samarbetar med New Delhi i multilaterala fora om det tjänar kinesiska syften. Policymässigt bör Indien svara på Kinas agerande genom att rusta upp militärt, inte minst i gränsområdena, vid behov exploatera Tibetfrågan, och utveckla strategiska partnerskap med andra stater, framför allt USA.<sup>23</sup>

---

22 Ibid.

23 Ibid.

	<b>Nehruvianism</b>	<b>Neoliberalism</b>	<b>Hyperrealism</b>
<b>Internationella systemets natur</b>	Negativa effekter kan minska genom dialog, avtal och institutioner.	Negativa effekter kan minska genom marknads- vänliga reformer, frihandel och ekonomiska beroenden.	Perioder av tillfällig stabilitet kan uppnås genom militära maktbalanser.
<b>Våldets roll</b>	Krig är ett resultat av missuppfattningar. Militär balansering är ineffektivt och skadligt.	Krig är en konsekvens av irrationella beslut. Militär balansering är nödvändigt.	Krig sker återkommande och är oundvikligt. Militär makt är statens viktigaste instrument.
<b>Fiendskapens beständighet</b>	Genom social interaktion kan missuppfattningar korrigeras och tidigare fiender bli vänner.	Handel kan förvandla bilaterala relationer i en positiv riktning.	Utgångspunkten är "en gång fiende, alltid fiende". Stater måste vara misstänksamma mot varandra.
<b>Kinastrategi</b>	Förbättra relationerna genom avtal, förtroendeskapande åtgärder, mellanfolkliga utbyten och en defensiv militär hållning. Samarbeta med Kina och Ryssland för att motverka USA:s globala dominans.	Fördjupa handelsrelationen, men parallellt tillgoda en stabil militär maktbalans. Samarbeta med USA för att säkra stabilitet i Asien.	Balansera Kinas makt genom militär upprustning och genom samarbete med andra stater, såsom med USA. Indien kan dock inte förlita sig på USA, utan måste utveckla en egen och oberoende förmåga.
	Kina-optimister	Kina-pragmatiker	Kina-pessimister
<b>Generell syn</b>	Kina är en historisk vän, modern samarbetspartner och en ansvarsfull aktör.	Kina är inte en fiende, men kan potentiellt utvecklas till en sådan på grund av motstridiga intressen.	Kina är en opålitlig fiende.
<b>Historietolkning</b>	Betoning av gemensamma historiska erfarenheter och intressen. Spänning i relationen uppstod som en konsekvens av stormaktsrivalitet under kalla kriget. Indien var delvis skyldig till kriget 1962.	Betoning av Kinas skuld för relationernas negativa utveckling och för kriget 1962. Läger också vikt vid indisk opinion, balansen mellan mål och medel, samt vikten att förstå Kinas intention.	Historien, inte minst kriget 1962, visar att Kina är opålitligt och att Indien måste svara kraftfullt för att avskräcka Kina från aggression.
<b>Territorialtvisten</b>	Kina har varit konstruktiv för att finna en lösning av gränskonflikten. Indiens stöd till den tibetanska exilregeringen utgör ett hinder.	Kina har inte intresse av att eskalera konflikten med Indien, men Indien måste ändå förbereda sig för krig i händelse av att diplomatin misslyckas. Samtal är viktigt för att hantera gränstvisten och utveckla den bilaterala relationen	Samtal är fruktlöst då Kina inte har intresse av kompromiss. Istället kommer Kina för eller senare försöka implementera sin "lösning" av gränstvisten med militära medel.
<b>Relationer i den indopacifiska regionen</b>	Starkt indiskt och kinesiskt inflytande skapar möjligheter till samarbete	Indien kan konkurrera på vissa områden och samarbete på andra.	Konflikt mellan Kina och Indien om makt och resurser är oundvikligt.
<b>Sino-pakistanska relationer</b>	Kinas relationer med Pakistan är resultatet av en känsla av att vara omringat. Kinas stöd till Pakistan överdrivs ofta.	Kinas och Pakistans samarbete är oroande, bland annat när det gäller kärnenergifrågor. Indien kan påverka Pakistans beteende genom relationen till Kina.	Kinas stärkta band till Pakistan är oroande. Kina stöder Pakistan ekonomiskt och militärt för att begränsa Indiens makt.
<b>Ekonomiska sfären</b>	Ökad bilateral handel är positivt	Ekonomiskt samarbete innebär möjligheter, men det finns begränsningar	Oro för ekonomiskt beroende och ökande gap i fråga om makt

Figur A Indiska skolbildningar och perspektiv på Kina.

## 2.3 Analysverktyg: perspektiv, teman och indikatorer

Rapporten utgår alltså från ett analytiskt ramverk som är baserat på Bajpais och Madans indelning av indisk strategisk kultur, men innehåller några mindre justeringar (se Figur A). Madans svävande tema ”det nya stormaktspelet” (engelska: ”the new great game”) har slagits ihop med begreppet ”närområdet” och fått namnet ”den indopacifiska regionen.” Hennes ensidiga fokus på USA i kategorin ”externa makter” har därutöver breddats till att även omfatta EU och Ryssland.

För att förenkla läsningen av rapporten behandlar kapitel 3 de frågor som rör världsbild, det vill säga det internationella systemets natur, det militära maktmedlet och fiendskapens varaktighet. De Kinaspecifika perspektiven analyseras i kapitel 4. Tematiken som rör strategi, policy och externa aktörer hanteras i ett och samma avsnitt (4.9) då frågorna delvis överlappar med varandra.

## 3. Världsbild: systemet, våldet och fiendskapen

I DETTA KAPITEL ANALYSERAS de fyra indiska tänkarnas inställning till det internationella systemets natur, våldets roll och fiendskapens beständighet utifrån Bajpais övergripande kategorisering av indisk strategisk kultur. Dessa övergripande perspektiv formar tänkarnas syn på Kina.

### 3.1 Oortodox realism: fyra nyanser av maktpolitik

Jaishankar är en öppen och tydlig förespråkare för realpolitik, kritisk mot den nehruvianska traditionen. Han beskriver det internationella systemet i hobbesianska termer, som en allas kamp mot alla. Jaishankar utgår från historia, samtida politik och hinduisk mytologi – eposen Mahabharata och Ramayana – för att förespråka en hållning där Indien prioriterar sig självt och skyddet av sina egna nationella intressen i en värld vars säkerhet till stor del påverkas av strukturella maktskiften.<sup>24</sup> Han lyfter särskilt fram Indiens förste inrikesminister Sardar Vallabhbhai Patel (1875–1950), även kallad ”Iron Man of India”, som en inspiration och ledstjärna. Enligt Jaishankar var Patel en klarsynt realist, som inte förblindades av Nehrus idealistiska globalism, utan satte ”Indien först”, såg Kina för vad det var, och inte tvekade att använda militära medel om så krävdes.<sup>25</sup> Jaishankar framhåller även Bhimrao Ramji Ambedkar (1891–1956), den primära arkitekten bakom Indiens konstitution. Han påstår att Ambedkar inte bara stod upp för social rättvisa utan också förespråkade en Otto von Bismarck-inspirerad realpolitik och intressefokuserad utrikespolitik som till skillnad från Nehru satte ”Indien först”.<sup>26</sup>

Menon skriver nedsättande om realismen, liberalismen och konstruktivismen, vilka han menar är skolbildningar som utformats i och för västerlandet; istället förespråkar han återvändande till indiska tänkare, såsom Chanakya (375–283, före vår tideräkning).<sup>27</sup> Detta till trots vänder sig Menon i sin egen analys primärt

24 Subrahmanyam Jaishankar, *The India Way: Strategies for an Uncertain World*, Noida: HarperCollins, 2020; Jaishankar, *Why Bharat Matters*, New Delhi: Rupa Publications, 2024.

25 Jaishankar, 2024, s. 182-186.

26 Ibid, s. 193-195.

27 Shivshankar Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, Washington: Brookings, 2021, s. 341.

till brittiskt geopolitiskt tankegods, inte minst Halford Mackinder (1861–1947) som betonar geografins roll och den euroasiatiska landmassans betydelse.<sup>28</sup> I en utvidgad definition av begreppet geopolitik lägger Menon särskild vikt vid hur strukturella förändringar, framför allt rörande demografi och ekonomi, får säkerhetspolitiska effekter. Menon är dock positivt om än inte okritiskt inställd till de utrikespolitiska grundsatserna hos Nehru. Han menar att Nehru var en ”liberal realist” med god förståelse för makt- och geopolitik, även om han inte alltid fattade rätt beslut, samtidigt som han hade en progressiv vision om en demokratisk, jämlik och regelbaserad värld.<sup>29</sup>

Även om både Jaishankar och Menon ser maktskiftet som en viktig drivkraft bakom krig och fred, är de på intet sätt renlärliga hyperrealister. Båda tänkarna betonar mänsklig agens i form av politiska ledares oberoende beslut. Menon lägger dock större vikt vid inrikespolitiska faktorer än Jaishankar, som i högre grad understryker maktskiftets relevans.<sup>30</sup>

Gokhale har den mest svårbestämda teoretiska utgångspunkten av de fyra tänkarna. I vissa texter framstår han som en nehruvian, i andra som en hyperrealist och i ytterligare andra som en neoliberal. I en rapport om de indisk-kinesiska relationerna från 2021 ställer sig Gokhale nära traditionell nehruvianism genom att hävda att konflikter mellan stater främst beror på missuppfattningar om identiteter och intentioner, snarare än att vara resultat av materiella faktorer.<sup>31</sup> I andra texter och tal betonar han istället inrikespolitikens eller maktförskjutningarnas betydelse för staters agerande.<sup>32</sup>

Bambawale analyserar primärt internationella relationer utifrån ett ekonomiskt perspektiv, men med inslag av realpolitik. Han ser ekonomiska resurser som det främsta maktmedlet i det internationella statssystemet och uppfattar handel och marknadsvänliga reformer som vägen till inflytande och militär förmåga. Bambawale är dock inte förespråkare för frihandel i en vidare mening eller för tesen att handel skapar fred. Handel och investeringar bör, enligt honom, selektivt begränsas när det nationella intresset så kräver, såsom i relationerna med Kina. Bambawale betonar

---

28 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 3-4, 12, 20-21.

29 Ibid, s. 28-43, 58, 84-92.

30 Jaishankar 2020, 2024; Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021 och december 2021.

31 Vijay Gokhale, “The Road from Galwan: The Future of India-China Relations”, Working Paper, *Carnegie India*, mars 2021, [https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale\\_Galwan.pdf](https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale_Galwan.pdf) (hämtad: 2025-04-09).

32 Vijay Gokhale, “A Historical Evaluation of China’s India Policy: Lessons for India-China Relations”, Working Paper, *Carnegie India*, december 2022, [https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale\\_-\\_Chinas\\_India\\_Policy3.pdf](https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale_-_Chinas_India_Policy3.pdf) (hämtad: 2025-04-09).

också extern balansering, genom koalitioner med demokratiska stater, som USA, men också samarbete med Kinas grannländer, bland andra Ryssland.<sup>33</sup>

## 3.2 Det militära maktmedlet: upprustning men försiktig attityd till våldsanvändning

De fyra indiska tänkarna stödjer allihop militär upprustning för att balansera andra staters makt och försvara landets territorium, men har överlag en försiktig inställning till våldsanvändning.

Jaishankar är den som tydligast försvarar det militära maktmedlets värde. Han kritiserar Indiens så kallade kultur av ”strategisk försiktighet” och Kongresspartiets påstådda ovilja att använda militären för att uppnå politiska mål.<sup>34</sup> Hellre än att följa Nehrus varliga inställning i militära frågor uppmuntrar Jaishankar till efterföljelse av Patels mer hårdföra linje.<sup>35</sup> Jaishankar hävdar också att Indiens nationella intressen har stärkts när det militära maktmedlet använts genomtänkt och proaktivt, och att landets utveckling tvärtom hämmats av regeringar som undvikit att fatta svåra beslut av försvarspolitisk art. Som positiva exempel lyfter han fram Indiens militära intervention i Östpakistan 1971, vilken ledde till att Pakistan delades och Bangladesh bildades, liksom Modi-administrationens militära agerande mot Pakistan 2016 och 2019.<sup>36</sup> Jaishankar menar dock att det var ett strategiskt misstag av Indien att avvakta med att bli en kärnvapenmakt fram till 1998. Överdriven försiktighet i kärnvapenfrågan gjorde, enligt honom, att Indien, till skillnad från Kina, inte erkändes som kärnvapenmakt i Ickespridningsavtalet (NPT) och att vägen mot att bli en stormakt försvarades. Trots att Jaishankar har ett i grunden positivt förhållningssätt till det militära maktmedlet menar han att nationers intressen i många fall kan säkerställas utan att våld används och att handelspolitiken i dagens värld är ett viktigare instrument än det militära.<sup>37</sup> Han anser också att beslut om våldsanvändning bör vara noga överlagda, då kontraproduktiva effekter är vanliga. Vidare menar han att världspolitikens sammanlänkade och kunskapafokuserade natur gör att säkerhetsbegreppet bör omtolkas så att intelligens tillmäts större värde än styrka.<sup>38</sup>

---

33 Gautam Bambawale *et al*, *Rising to the China Challenge: Winning Through Strategic Patience and Economic Growth*, New Delhi: Rupa Publications, 2021.

34 Se till exempel Jaishankar, 2020, s. 71-105.

35 Jaishankar, 2020, s. 154.

36 *Ibid*, s. 73-78.

37 Ministry of External Affairs, Government of India, “Remarks by EAM, Dr. S. Jaishankar at the Jasjit Singh Memorial Lecture at CAPS”, 2 augusti 2024, [https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38092/Remarks\\_by\\_EAM\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_at\\_the\\_Jasjit\\_Singh\\_Memorial\\_Lecture\\_at\\_CAPS](https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38092/Remarks_by_EAM_Dr_S_Jaishankar_at_the_Jasjit_Singh_Memorial_Lecture_at_CAPS) (hämtad: 2025-09-10).

38 Jaishankar, 2024, s. 158-159.

Menon lägger också viss vikt vid militär makt, om än inte lika tydligt som Jaishankar. Han förespråkar militär upprustning och utveckling av en slagkraftig kärnvapenarsenal, men är exempelvis skeptisk till att Indien bör ha taktiska kärnvapen eller göra avkall på principen om *No First Use* i sin kärnvapendoktrin (något som högerorienterade indiska bedömare argumenterat för). Menon tycks istället mena att Indien inte ska överbetona militär makt, för sin egen långsiktiga utvecklings skull.<sup>39</sup>

Gokhales och Bambawales texter och uttalande fokuserar inte på militära spörsmål. Den förstnämnde lägger mer fokus på de diplomatiska verktygen än de militära, men stödjer ett starkt försvar mot Kina, både vid landsgränsen och till havs. Bambawale prisar de indiska väpnade styrkornas agerande och menar att militär makt är betydelsefullt, men argumenterar för att vägen till ett starkt försvar är att generera snabb ekonomisk tillväxt via inrikespolitiska reformer. Istället för att kortsiktigt lägga för mycket resurser på militär maktupbyggnad förespråkar Bambawale ”strategiskt tålamod”, i väntan på en tid då maktförhållandena i den ekonomiska domänen skiftat till Indiens fördel.<sup>40</sup>

### 3.3 Antagonismens beständighet: fiender kan bli vänner

Jaishankar, Menon och Gokhale förkastar tydligt tanken på fiendskapen är beständig, vilken Bajpai menar är ett av hyperrealismens kännetecken. De förespråkar istället flexibilitet i Indiens förhållande till andra stater för att mer effektivt främja det nationella intresset. Alla tre är öppna för samarbete med Kina, om Peking förändrar sin politik, då relationerna till grannlandet är underordnad det övergripande målet att bli en ledande makt och ett modernt land. Jaishankar och Menon framhåller också att diplomatiska skiften har skett historiskt, inte minst relationen till USA, som gått från att vara ett hot till att bli en viktig strategisk partner till Indien.<sup>41</sup> I källmaterialet lägger däremot inte Bambawale ut texten om fiendskapens beständighet, men utgår från föreställningen att Indiens utmaning från Kina kommer att bestå i åtminstone ett par decennier.<sup>42</sup>

---

39 Menon, 2021.

40 Bambawale *et al*, 2021.

41 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021; Jaishankar 2020.

42 Bambawale *et al*, 2021.

### 3.4 Sammanfattning: bred samsyn

Ingen av de fyra indiska tänkarna kan enkelt placeras i någon av Bajpais kategorier. Även om aspekter från hyperrealismen är framträdande hos alla fyra, införlivar de aspekter även från andra traditioner (se Figur B).

	<b>Jaishankar</b>	<b>Menon</b>	<b>Gokhale</b>	<b>Bambawale</b>
<b>Internationella systemets natur</b>	Hyperrealism/ Neoliberalism	Hyperrealism/ Neoliberalism	Nehruvianism/ Hyperrealism/ Neoliberalism	Neoliberalism/ Hyperrealism
<b>Våldets roll</b>	Neoliberalism	Neoliberalism	Neoliberalism	Neoliberalism
<b>Fiendskapens beständighet</b>	Nehruvianism	Nehruvianism	Nehruvianism	Hyperrealism

Figur B Världsbild.

Jaishankar står hyperrealismen närmast med sin mörka världsbild, betoning av maktbalanser och positiva syn på militär makt. Samtidigt anammar han bland annat nehruvianismens perspektiv på fiendskapens beständighet. Menons världsbild har också en hyperrealistisk kärna med betoning på maktskiften, men omfamnar vissa neoliberala och nehruvianska perspektiv. Gokhale står närmast nehruvianismen med sin understundom optimistiska världsbild och konstruktivistiska inställning till internationella relationer, men är inte konsekvent i sin analys; han utgår ofta från neoliberala eller hyperrealistiska premisser. Bambawale står neoliberalismen närmast genom att betona värdet av ekonomisk makt, men inkorporerar samtidigt hyperrealistiska dimensioner.

Analysen visar att Bajpais kategorisering av indisk strategisk kultur behöver revideras och att de fyra tänkarnas världsbilder inte är väsensskilda. Noterbart är att BJP:s Jaishankar och Kongresspartiets Menon ser på världen på ett likartat sätt.



## 4. Perspektiv på Kina: fiende, rival och partner

I DETTA KAPITEL ANALYSERAS de fyra diplomaternas syn på Kina med utgångspunkt i Madans kategorisering. De teman som belyses är generell attityd, historietolkning, territorialdispyten, den indopacifiska regionen, den sino-pakistanska relationen, den ekonomiska sfären, kinesisk militär förmåga, den multilaterala domänen samt strategi, policy och externa aktörer.

### 4.1 Generell attityd: strategisk utmaning som skapar möjligheter

De indiska tänkarna uppfattar alla Kinas ökande makt som den viktigaste frågan för Indien under överskådlig tid, då den påverkar alltifrån socioekonomisk utveckling till försvaret av landets territorium. Den generella attityden till Kina är därtill starkt negativ. De fyra indierna framställer Kina som en utmaning, men använder delvis skilda argument för att förklara varför så är fallet. Jaishankar betonar skiftande maktbalanser och Menon geopolitiska faktorer. Bambawale lägger tonvikt vid ekonomisk utveckling och Gokhale vid förändrad kinesisk inrikespolitisk dynamik och världsbild. De menar också att Kinas ökande makt, och de motreaktioner den skapar i omvärlden, ger Indien ett potentiellt fördelaktigt läge att främja sina nationella intressen och stärka sin egen roll i världen.

Jaishankar betraktar Kinas agerande och relation till Indien i ljuset av förändrade globala, regionala och lokala maktbalanser, och beskriver grannlandet som en ”multidimensionell utmaning”.<sup>43</sup> Utrikesministern lägger stor vikt vid Kinas ökade makt relativt Indien, vilken han påstår är den grundläggande orsaken till de försämrade relationerna.<sup>44</sup> Han jämför också utmaningen från Kina med hotet från det brittiska Ostindiska kompaniet, som ledde till att stora delar av den indiska subkontinenten koloniserades.<sup>45</sup> För Jaishankar är det ändå naturligt att Kinas växande internationella makt leder till ökat kinesiskt självförtroende, stärkt nationalism och ett mer kraftfullt agerande, liksom till rivalitet med USA om

43 Jaishankar, 2024, s. 140.

44 Jaishankar, @DrSJaishankar, X, 18 oktober 2022, <https://x.com/DrSJaishankar/status/1582230035041488897> (hämtad: 2025-04-09).

45 Jaishankar, 2020, s. 3.

säkerhetsordningen i regionen. Jaishankar menar att han själv upplevde skiftet i kinesiskt agerande när han var ambassadör i Peking 2009–13, och att Indiens svar likaså bör vara stöpt i realism.<sup>46</sup>

Menon betecknar Kina som en revisionistisk aktör, som inte bara vill säkra parstatens överlevnad utan också bli den dominerande makten globalt. Därför menar han att Kina är Indiens mest komplexa och utan tvekan största strategiska utmaning.<sup>47</sup> Menon betraktar Kina främst genom en geopolitisk lins där maktbalanser är viktiga men där också andra strukturella faktorer och inrikespolitiska förändringar har betydelse. Han anser att Kinas alltmer nationalistiska, militaristiska och realpolitiska utrikes- och säkerhetspolitik beror på skiftande regionala och globala maktbalanser, ökad kinesisk kontroll av Tibet och Xinjiang samt stärkt PLA-inflytande över beslutsfattandet.<sup>48</sup> Enligt Menon påverkas det aggressiva kinesiska agerandet också av Kinas interna ekonomiska utmaningar, intresse av regimöverlevnad och känsla av offerskap.<sup>49</sup> Han bedömer dock att Kinas möjligheter att överta USA:s roll och omskapa världsordningen är begränsad, eftersom geopolitiska faktorer – geografi, demografi, ekonomi och inrikespolitik – successivt kommer att kringskära Kinas kapacitet.<sup>50</sup> Konkret menar Menon att Kinas ofördelaktiga militärgeografi, åldrande befolkning, sjunkande ekonomiska tillväxt och interna spänningar kommer att få Pekings utrikespolitiska aktivism att avta på sikt. Menon anser samtidigt att Indiens utsikter är goda, bland annat på grund av landets potentiellt fördelaktiga demografiska struktur.<sup>51</sup>

Gokhale beskriver Kina som en stridslysten diktatur som hotar indiska intressen. Han utgår framför allt från Kinas inrikespolitiska utveckling och ett relaterat skifte i den kinesiska världsbilden. Gokhale menar att det kinesiska kommunistpartiet främst strävar efter att bibehålla sin makt, vilken hotas av sjunkande tillväxt. Partiet

46 Ministry of External Affairs, Government of India, "Interaction of EAM, Dr. S. Jaishankar at the Council on Foreign Relations", 27 september 2023, [https://www.mea.gov.in/interviews.htm?dtl/37259/Interaction\\_of\\_EAM\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_at\\_the\\_Council\\_on\\_Foreign\\_Relations\\_September\\_27\\_2023](https://www.mea.gov.in/interviews.htm?dtl/37259/Interaction_of_EAM_Dr_S_Jaishankar_at_the_Council_on_Foreign_Relations_September_27_2023) (hämtad: 2025-04-09); Jaishankar, 2020, s. 159.

47 Menon, "How India handles China will determine success of foreign policy", *The Week*, 23 oktober 2023, <https://www.theweek.in/theweek/cover/2022/10/14/how-india-handles-china-will-determine-success-of-foreign-policy.html> (2025-04-09); E-International Relations, "Interview – Shivshankar Menon", 18 november 2021, <https://www.e-ir.info/pdf/94645> (hämtad: 2025-04-09); Menon, 2021, s. 296, 312, 316, 341, 356.

48 Menon, "Are India-China relations crisis-prone?", 2021, *Seminar*, [https://www.india-seminar.com/2021/737/737\\_shivshankar\\_menon.htm](https://www.india-seminar.com/2021/737/737_shivshankar_menon.htm) (hämtad: 2025-04-09); Menon, 2021, s. 292-295, 301, 315; Krishnan, Ananth, "China tore up the modus vivendi in 2020, the LAC is now live: Shivshankar Menon", *The Hindu*, 24 april 2021, <https://www.thehindu.com/news/international/china-tore-up-the-modus-vivendi-in-2020-the-lac-is-now-live-shivshankar-menon/article34394776.ece> (hämtad: 2025-04-09).

49 Menon, "The Crisis in India-China Relations", ICS occasional paper nr. 63, *Institute of Chinese Studies*, november 2020, <https://www.icsin.org/uploads/2020/12/15/25da5b22cbfc731c25bd931c20127ca8.pdf> (hämtad 2025-04-09).

50 Menon, 2021, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, s. 308.

51 Ibid, s. 315.

söker därför legitimitet i drömmen om nationell storhet och om att ersätta USA som hegemon både i Asien och globalt.<sup>52</sup> Enligt Gokhale började förändringen i Kina ske i samband med finanskrisen 2008, men accelererade efter att Xi Jinping tog över ledarskapet i Peking. Gokhale hävdar att utvecklingen i Kina påverkat världsbilden och att den i dag har fem huvudsakliga komponenter. För det första tror Kina att världsordningen formas av våld och makt. Det innebär att Kina vill ha världens främsta väpnade styrkor. För det andra menar Kina att man kan detronisera USA genom att bland annat fördjupa banden med stater som är desillusionerade med den västledda världsordningen. För det tredje vill Kina erövra och integrera områden som man anser sig ha en historisk rätt till, det vill säga Taiwan, öar i Syd- och Östkinesiska haven, den indiska delstaten Arunachal Pradesh och ryska territorier. För det fjärde tror Kina att man kan öka sitt inflytande genom att utmana västs dominans på teknologiområdet och använda ekonomiska instrument för att framkalla internationella beroenden. För det femte försöker Kina aktivt främja sin egen auktoritära utvecklingsmodell och underminera demokratin globalt. Gokhale menar vidare att Kina inte går att lita på då Peking medvetet säger en sak men gör en annan, och att bedrägeri är en del av den kinesiska strategin.<sup>53</sup>

Bambawale beskriver i sin tur Kina som en *once in a lifetime challenge* för Indien.<sup>54</sup> Han menar att Kina vill bli den enda supermakten i världen och skapa ett *Pax Sinica*.<sup>55</sup> För att uppnå sina mål agerar Kina aggressivt, bland annat med militära verktyg och andra tvångsmedel.<sup>56</sup> Han refererar till Gokhales framställning av Kinas inrikespolitiska utveckling och förändrade världsbild som förklaring till agerandet, men lägger också vikt vid skiftande maktbalanser, särskilt i fråga om ekonomisk styrka.<sup>57</sup> Bambawale menar dessutom att Kina har förmåga att agera i linje med sin aggressiva agenda, till exempel längs gränsen mot Indien och i Sydkinesiska havet.<sup>58</sup>

Trots denna negativa attityd anser de indiska tänkarna att utvecklingen i Kina också skapar möjligheter för Indien att stärka sin ställning internationellt. Jaishankar framhåller att Kinas maktutveckling rubbar världsordningen, och resulterar i motdrag, bland annat från USA, och stater i Europa och Asien, vilken i sin tur kan

---

52 Gokhale, 26 september 2020.

53 Ibid.

54 Bambawale *et al*, 2021, xi.

55 Bambawale, “Leverage China’s vulnerabilities in Tibet, Taiwan and Xinjiang”, *The Times of India*, 19 juni 2020, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/leverage-chinas-vulnerabilities-in-tibet-taiwan-and-xinjiang/articleshow/76454423.cms> (hämtad: 2025-04-09).

56 Masih, Archana, “Chinese dragon has the Indian tiger by the tail”, *Rediff*, 24 maj 2021, <https://www.rediff.com/news/interview/gautam-bambawale-chinese-dragon-has-the-indian-tiger-by-the-tail/20210524.htm> (hämtad: 2025-04-11).

57 Bambawale *et al*, 2021.

58 Masih, 24 maj 2021.

bidra till att höja Indiens ställning internationellt.<sup>59</sup> Menon ser på ett liknande sätt på Kina och den internationella utvecklingen. Enligt honom är Kina visserligen Indiens främsta antagonist, men inte en stat som endast kan behandlas med fiendlighet.<sup>60</sup> Gokhale menar på samma sätt att Kinas maktutveckling inte enbart är av ondo, eftersom det ”brutit västs stryggrepp på resten av världen” genom att erbjuda alternativa källor för teknologi och finansiering.<sup>61</sup> Bambawale ser också möjligheter med den Kinarelaterade utvecklingen, åtminstone på handelsområdet.<sup>62</sup>

Trots att de fyra indiernas inställning överlag domineras av Kinapessimism, finns således inslag av pragmatism och opportunistisk. Den traditionella nehruvianska optimismen i fråga om Kina är dock ett minne blott.

## 4.2 Historiens börda: kinesisk skuld och indisk enfald

Jaishankar lägger primärt skulden på Kina för de historiskt spända relationerna. Han menar emellertid att Nehrus bristande förståelse för maktpolitik och naiva inställning till Kina resulterade i suboptimala utfall, som krigsförlusten 1962.<sup>63</sup> Enligt Jaishankar undvek Nehru att bygga upp Indiens militära förmåga för att möta hotet från Kina, samtidigt som han var ovillig att kompromissa när väl Kina var svagt och internationellt isolerat.<sup>64</sup> Nehru borde, enligt utrikesministern, ha tagit till sig av sin rival Patels Kinakritiska linje, istället för att godtroget hoppats på att Peking var vänligt sinnat.<sup>65</sup> Jaishankar menar dock att Indiens Kinastrategi fungerade bättre under 60- och 70-talen, tack vare en inställning formad av realpolitiskt tänkande och eftersom militären fick mer att säga till om.<sup>66</sup> Han hävdar exempelvis att det var rätt av Indien att knyta nära band till Sovjetunionen i början av 1970-talet för att balansera det kinesisk-amerikanska samarbetet.<sup>67</sup> Han tycks samtidigt se positivt på samarbetet med Kina på 90- och 00-talen, då det på den tiden tjänade Indiens nationella intressen. Jaishankar noterar dock att förhållandet

---

59 Jaishankar, 2020, s. 140-141.

60 Menon, november 2020; Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021.

61 Roy, Shubhajit, “Vijay Gokhale: ‘We deal with China as a threat when it is a threat, and an opportunity when it is one’”, *The Indian Express*, 10 november 2022, <https://indianexpress.com/article/explained/former-foreign-secretary-vijay-gokhale-we-deal-with-china-as-a-threat-when-it-is-a-threat-and-an-opportunity-when-it-is-one-8259617> (hämtad: 2025-04-09).

62 Bambawale *et al*, 2021.

63 Jaishankar, 2020, s. 81.

64 *Ibid.*, s. 75, 82.

65 Jaishankar, 2020 och 2024.

66 Jaishankar, 2020, s. 77, 81, 83.

67 *Ibid.*, 2020, s. 76.

inte var harmoniskt ens under denna period, eftersom Kina bland annat stödde Pakistans militära utveckling och kärnvapenprogram.<sup>68</sup>

Menon lägger viss vikt vid Kinas och Indiens gemensamma historiska erfarenheter, men är samtidigt mycket kritisk till hur Kina har uppträtt mot Indien. Han menar att Kinas militära angrepp 1962 skedde för att Mao Zedong kände sig inrikespolitiskt trängd efter det Stora språnget (ett misslyckat industrialiseringsprojekt som resulterade i massvält) och försökte trygga sin ställning genom att rikta de interna utmaningarna utåt, mot Indien.<sup>69</sup> Trots sin hemvist i Kongresspartiet instämmer Menon delvis i Jaishankars kritiska bedömning av Nehru, när det gäller bristen på förberedelser för angreppet 1962.<sup>70</sup> Och likt Jaishankar ser Menon positivt på perioden av samarbete mellan Kina och Indien från slutet av 1980-talet till och med 00-talet.<sup>71</sup>

Gokhale beskriver ingående hur Kina genom ett slugt och bedrägligt spel lyckades utmanövrera Indien diplomatiskt i decennier.<sup>72</sup> Under Nehrus styre blev Indien bland annat överlistat av Peking att erkänna Folkrepubliken och acceptera Kinas intressen i Tibet, utan att få något i gengäld.<sup>73</sup> Enligt Gokhale skulle dessutom kriget 1962 ha kunnat undvikas om Nehru inte varit godtrogen och drömt om ett nära samarbete med Kina. Gokhale menar att en brytpunkt i Kinas politik mot Indien var händelserna vid Himmelska fridens torg 1979. Enligt Gokhale gjorde de påföljande västerländska sanktionerna Kina mer medgörligt gentemot Indien, vilket i sin tur resulterade i en process som ledde fram till avspänning.<sup>74</sup> Gokhale menar vidare att Indien har blivit allt skickligare på att hantera Kina under de senaste decennierna, bland annat genom att framgångsrikt sig av använda relationerna till USA.<sup>75</sup>

Bambawale refererar inte mycket till historia men menar att det finns goda skäl att inte lita på Peking utifrån ”våra erfarenheter av Kinas agerande och aktiviteter under de senaste 75 åren.”<sup>76</sup> Även han menar att Indien gjorde rätt i att utveckla relationerna med Kina efter kalla krigets slut. Problemet var enligt honom att

68 Ibid, 2020, s. 77.

69 Menon, 2021, s. 96.

70 Ananth Krishnan, ”China tore up the modus vivendi in 2020, the LAC is now live: Shivshankar Menon”, *The Hindu*, 24 april 2021, <https://www.thehindu.com/news/international/china-tore-up-the-modus-vivendi-in-2020-the-lac-is-now-live-shivshankar-menon/article34394776.ece> (hämtad: 2025-04-09)

71 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021.

72 Gokhale, *The Long Game*, 2021.

73 Ibid., s. 1-49.

74 Gokhale, *Tiananmen Square*, 2021.

75 Gokhale, *The Long Game*, 2021, s. 93-112.

76 Shashank Mattoo, ”India must focus on rapid economic growth as defence policy: Gautam Bambawale”, *Mint*, 13 oktober 2022, <https://www.livemint.com/news/world/india-must-focus-on-rapid-economic-growth-as-defence-policy-gautam-bambawale-11665643762230.html> (hämtad: 2025-09-25).

Indien var senfärdigt att ändra sin hållning till Kina när obalanserna i fråga om makt blev för stora.<sup>77</sup>

Sammantaget har de indiska diplomaterna en syn på relationernas historia som mest överensstämmer med det pessimistiska synsättet.

### 4.3 Gränstvisten: upptrappat kinesiskt agerande

Jaishankar menar att konflikten om gränsområdena gradvis trappades upp under 00- och 10-talen i takt med att maktbalansen ändrades och Kina byggde militärt användbar infrastruktur i gränsområdena.<sup>78</sup> Situationen förvärrades enligt Jaishankar av att Kongresspartiet inte gjorde motsvarande satsningar på Indiens sida av gränsen.<sup>79</sup> Jaishankar argumenterar för att Indien av försvarsskäl bör stärka sin infrastruktur i gränsområdena.<sup>80</sup> För Jaishankar betydde det kinesiska agerandet våren 2020 att Kina bröt överenskommelser om trupp närvaro, informationsdelning och upprätthållande av status quo i gränsområdena.<sup>81</sup> Sedan dess har han också varit tydlig med att stabilitet i gränsområdena är en förutsättning för normaliserade relationer.<sup>82</sup> För Jaishankar är uppgörelsen om truppseparation (*disengagement*) i oktober 2024 bara ett första steg mot att normalisera relationerna, och behöver åtföljas av nedtrappning (*de-escalation*), det vill säga minskad truppkoncentration vid LAC.<sup>83</sup> Samtidigt som Jaishankar uppenbarligen uppfattar Kina som ett militärt hot menar han att stabilitet i gränsområdena är nödvändigt för Indiens utveckling och säger sig vara öppen för en lösning.

Menon menar också att situationen i gränsområdena har förvärrats på grund av att Kina successivt byggt ut sin infrastruktur, vilket förbättrat kapaciteten att transportera trupp och materiel till gränsen mot Indien. Menon påstår dock att Indien svarade på Kinas agerande redan under Kongresspartiets styre genom att bland annat upprätta två bergsdivisioner och en hel armékår för försvaret i Himalaya.<sup>84</sup> Han

77 Masih, Archana, "China does not want to mend fences with India", *Rediff*, 31 mars 2022, <https://www.rediff.com/news/interview/gautam-bambawale-china-does-not-want-to-mend-fences-with-india/20220329.htm> (hämtad: 2025-04-10).

78 Jaishankar, 2024, s. 143.

79 *Ibid.*, s. 143.

80 *Ibid.*, s. 140-141, 136, 152.

81 *Ibid.*, s. 143.

82 *Ibid.*, s. 146, 153.

83 ANI, "EAM Jaishankar briefs Parliament on India-China ties: 'Next priority will be to consider de-escalation'", 3 december 2024, <https://www.aninews.in/news/world/asia/eam-jaishankar-briefs-parliament-on-india-china-ties-next-priority-will-be-to-consider-de-escalation20241203155338> (hämtad: 2025-04-09).

84 Krishnan, Ananth, "Shivshankar Menon and Ashok Kantha on the Border Agreement and the Future of the India-China Relationship", *The India China Newsletter*, 16 november 2024, <https://indiachina.substack.com/p/shivshankar-menon-and-ashok-kantha> (hämtad: 2025-04-09).

anser vidare att Kina gradvis trappat upp sitt militära agerande, vilket resulterat i allt fler sammandrabbningar, som i Depsang och Chumar i väst, 2013 respektive 2014, och i Doklam i Bhutan 2017.<sup>85</sup> Kinas framflyttning av trupp, etablering av nya permanenta militära positioner och blockering av indisk patrullering i omtvistade områden år 2020 bröt därpå alla etablerade överenskommelser sedan 90-talet.<sup>86</sup> Menon menar också att det kinesiska agerandet under 2020 skiljde sig från tidigare incidenter, genom att PLA synkroniserat flyttade fram trupper på flera platser samtidigt och därefter bibehöll sin militära närvaro på omtvistat territorium.<sup>87</sup> Den omfattande planering som krävdes för operationen visar, enligt Menon, att aktionen var sanktionerad från högsta ort och att initiativet inte togs på taktisk nivå.<sup>88</sup> Menon menar också att Kinas agerande är en del av i en vidare regional ”salamiskivningsstrategi”, det vill säga att successivt ta över områden utan att korsa tröskeln för konventionell konflikt.<sup>89</sup> Han är också pessimistisk till att Indien och Kina ska finna en lösning på gränsfrågan, då politisk vilja till kompromiss saknas på bägge sidor. Menon uttrycker dock förhoppningar om att samtal mellan länderna kan leda fram till överenskommelser som skapar stabilitet längs LAC.<sup>90</sup>

Gokhale beskriver Kinas agerande våren 2020 i termer av gråzonskrig och anser att det raserade såväl befintliga överenskommelser som tilliten mellan staterna.<sup>91</sup> Han menar att en återgång till situationen före 2020 och nya åtgärder för att stabilisera gränsområdena bara kan nås via dialog. Indien bör därför samtala med Kina om stabilisering, men parallellt vidta åtgärder för att stärka sin egen avskräckningsförmåga.<sup>92</sup> För Gokhale handlar det om väpnad samexistens (*armed co-existence*) för att undvika väpnad konfrontation (*armed confrontation*).<sup>93</sup>

---

85 Menon, *Seminar*, 2021; Krishnan, 24 april 2021; Menon, “How India and China Can Keep the Peace: Better Diplomacy and Stronger Guardrails Can Prevent War”, *Foreign Affairs*, 8 december 2021, <https://www.foreignaffairs.com/articles/china/2021-12-08/how-india-and-china-can-keep-peace> (hämtad: 2025-04-09); Menon november 2020; Menon, 2021, s. 327, 330.

86 Menon, *Seminar*, 2021.

87 Ibid; Menon, 8 december 2021.

88 Brookings, “How India Sees China’s Ties with Pakistan and Bhutan”, 1 november 2023, Global India Podcast, 20 september 2023, <https://www.brookings.edu/articles/how-india-sees-chinas-ties-with-pakistan-and-bhutan> (hämtad: 2025-04-10); Menon, 8 december 2021; Menon, november 2020; Menon, 2021, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, s. 327, 330.

89 Menon, 23 oktober 2023; Krishnan, 16 november 2024.

90 Krishnan, 16 november 2024.

91 Brookings, 20 september 2023.

92 Gokhale, “India-China ties: The talk and deter approach”, *India Today*, 13 januari 2025, <https://www.indiatoday.in/magazine/cover-story/vision-2025/story/20250113-india-china-ties-the-talk-and-deter-approach-by-vijay-gokhale-india2025-2659197-2025-01-05> (hämtad: 2025-04-10).

93 Gokhale, mars 2021.

Även Bambawale ser på Kinas militära agerande i Ladakh år 2020 som en vattendelare för relationerna.<sup>94</sup> Han menar att Kinas uppträdande går stick i stäv med de bilaterala avtalen och att det visar att ledarskapet i Peking föredrar att lösa gränskonflikten unilateralt och med vapenmakt, hellre än genom dialog.<sup>95</sup> Han bedömer att beslutet att agera militärt 2020 togs av Xi Jinping personligen och att operationen kan ses som en komponent i en strategi för att uppnå sina mål genom ”salamiskivning”.<sup>96</sup> Samtidigt som Bambawale lägger skulden på Kina, tror han att Indiens egen utbyggnad av infrastruktur vid LAC och beslutet att dela delstaten Jammu och Kashmir 2019 bidrog till Kinas agerande året därpå.<sup>97</sup> Bambawale menar ändå att vägen framåt är att sätta hårt mot hårt för att få Kina att retirera och acceptera indiska positioner.<sup>98</sup>

Diplomaternas perspektiv på gränstvisten står således Kinapessimismen nära, men har också inslag av pragmatism. De menar att Kina har använt det militära maktmedlet för att uppnå sina intressen i territorialdispyten, vilket är i linje med pessimisternas synsätt. Samtidigt stödjer de, likt pragmatikerna, dialog för att stabilisera gränsområdena.

## 4.4 Den indopacifiska regionen: rivalitet i överlappande periferier

Jaishankar anser att Kinas och Indiens parallellt stärkta positioner internationellt skapar ett ”unik problem” då länderna har ”överlappande periferier” i den indopacifiska regionen.<sup>99</sup> Han menar att Indien inte enbart behöver hantera den kinesiska närvaron vid gränsen i norr, utan i hela den indopacifiska regionen, inte minst i Sydasiens och Indiska oceanen. Jaishankar betonar att Indien behöver agera mot Kina för att säkra sina intressen i grannländer, som i Sri Lanka, Maldiverna, Mauritius,

94 Krishnan, ”For minor tactical gains on the ground, China has strategically lost India, says former Indian Ambassador to China”, *The Hindu*, 21 juni 2020, <https://www.thehindu.com/opinion/interview/for-minor-tactical-gains-on-the-ground-china-has-strategically-lost-india-says-former-indian-ambassador-to-china/article31884054.ece> (hämtad 2025-09-25).

95 Bambawale, ”View: New law doesn’t stop China from violating other’s territory”, *The Economic Times*, 26 oktober 2021, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/view-new-law-doesnt-stop-china-from-violating-others-territory/articleshow/87265396.cms> (hämtad: 2025-04-10); Masih, 31 mars 2022; Krishnan, 21 juni 2020; Bambawale, 26 oktober 2021.

96 Masih, 31 mars 2022; Bambawale, 26 oktober 2021; Masih, 24 maj 2021.

97 Krishnan, 21 juni 2020.

98 Mattoo, 13 oktober 2022; Masih, 24 maj 2021.

99 Ministry of External Affairs, Government of India, ”Remarks by EAM, Dr. S. Jaishankar at Asia Society Policy Institute in New York”, 25 september 2024, [https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38341/Remarks\\_by\\_EAM\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_at\\_Asia\\_Society\\_Policy\\_Institute\\_in\\_New\\_York](https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38341/Remarks_by_EAM_Dr_S_Jaishankar_at_Asia_Society_Policy_Institute_in_New_York) (hämtad: 2025-04-10).

Seychellerna, Bangladesh och Myanmar.<sup>100</sup> Kinesisk-indisk rivalitet i den indopacifiska regionen tycks vara oundviklig för Jaishankar.

Menon understryker också att en av de största utmaningarna för Indien är att man delar samma närområden som Kina.<sup>101</sup> Han noterar att Kinas makt snabbt ökar både på den euroasiatiska landmassan och i haven som omgärdar Asien, vilket i sin tur bidrar till ökad rivalitet med Indien.<sup>102</sup> Menon poängterar också att Kina i allt högre grad prioriterar Indiens grannländer i Sydasiens, till och med genom att blanda sig i inrikespolitiska förhållanden, exempelvis i Sri Lanka, Maldiverna och Nepal.<sup>103</sup> För Menon är därför Sydasiens och Indiska oceanens de främsta arenorna för kinesisk-indisk maktkamp.<sup>104</sup>

Gokhale påstår att Indien och Kina har olika visioner för den indopacifiska regionen: medan Indien vill skapa en säkerhetsarkitektur tillsammans med andra, tror sig Kina ha rätt att skapa en unipolär ordning som inte respekterar staters jämlika status.<sup>105</sup> Gokhale lyfter särskilt fram Nepal som en konfliktarena, där Kinas roll har växt men där Indien har goda möjligheter att skydda sina intressen.<sup>106</sup>

Bambawale menar också att Kina, i strid med både sin egen retorik och Indiens intressen, försöker etablera en unipolär säkerhetsordning i den indopacifiska regionen.<sup>107</sup> Han exemplifierar med Kinas agerande i Sydkinesiska havet, Pakistan och Bhutan.<sup>108</sup> Bambawale menar exempelvis att Kinas agerande mot Bhutan (där han själv varit ambassadör) består i användning av militära och politiska tvångsmedel för att uppnå nationella mål.<sup>109</sup>

De indiska tänkarna har alltså en pessimistisk syn på Kinas stärkta roll i den indopacifiska regionen och menar att den leder till skräpt rivalitet med Indien.

---

100 Jaishankar, 2024, s. 146-147, 187, 189.

101 Menon, 2021, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, s. 279, 316, 271, 273, 281, 286, 264, 140.

102 Ibid, s. 271.

103 Ibid, 280; Brookings, 20 september 2023; Menon, november 2020; Menon, 23 oktober 2023.

104 E-International Relations, 18 november 2021.

105 Menon, december 2021.

106 Vijay Gokhale, "India's Fog of Misunderstanding", *Carnegie India*, 4 oktober 2021,

<https://carnegieendowment.org/research/2021/10/indias-fog-of-misunderstanding-surrounding-nepal-china-relations?lang=en> (hämtad 2025-09-25).

107 Bambawale i Roy Choudhury, Srabani (red.), *The Indo-Pacific Theatre*, London: Routledge, 2022.

108 Masih, 24 maj 2021; Bambawale, 26 oktober 2021; Brookings, 1 november 2023.

109 Masih, 24 maj 2021.

## 4.5 Den sino-pakistanska relationen: en asymmetrisk allians

Jaishankar påpekar att Kinas samarbete med Pakistan både är djupt och långvarigt. Det går tillbaka till 1960-talet, då Islamabad överlämnade territorier i Kashmir, som Indien gör anspråk på, till Kina. Sedan dess har samarbetet utvecklats ekonomiskt och militärt, men ofta underskattats, menar Jaishankar, som lyfter fram Kinas stöd för Pakistans kärnvapenprogram. Jaishankar betonar att relationerna mellan Indiens två största externa utmaningar stärkts ytterligare under senare år genom storskaliga kinesiska investeringar i en kinesisk-pakistansk transportkorridor (eng. *China-Pakistan Economic Corridor*, CPEC), som går genom territorium i Kashmir som Indien gör anspråk på.<sup>110</sup>

Menon beskriver relationerna mellan Kina och Pakistan som en allians förenad av en liknande syn på Indien.<sup>111</sup> Han påpekar att Kina starkt bidragit till uppbyggnaden av Pakistans militära förmåga över tid, såsom spridning av robot- och kärnvapenteknologi.<sup>112</sup> Menon menar dessutom att relationerna mellan Kina och Pakistan breddats under Xi Jinpings styre och fått en starkare ekonomisk dimension, vilket möjliggjort kinesisk närvaro i strategiskt belägna hamnen Gwadar vid Persiska vikens inlopp.<sup>113</sup> Kina uppges också i ökad grad ha backat upp Pakistan politiskt, till exempel genom att ha blockerat terrorklassificeringen i FN av Masood Azhar, den Pakistanbaserade ledaren för Jaish-e-Mohammed, en organisation som terrorklassats av FN. Menon menar också att Pakistan hellre samarbetar med Kina än med USA; enligt honom uppfattar Islamabad ledarskapet i Peking som mer pålitligt än landets historiska partner i Amerika.<sup>114</sup>

Gokhale framställer också Kinas relation till Pakistan som en allians, och noterar att det kinesiska stödet till den pakistanska militären utvecklades även då de sino-indiska relationerna var relativt goda. Han noterar att relationerna mellan Kina och Pakistan har stärkts under de senaste 10–15 åren, genom byggandet av CPEC och hamnen i Gwadar, samt som en följd av att Peking blockerade terrorlistningen av Azhar i FN.<sup>115</sup> Gokhale tror att det är omöjligt att bryta det nära samarbetet mellan Kina och Pakistan, och argumenterar för att Indien bör acceptera situationen som den är, i utbyte mot att Kina godtar Indiens partnerskap med USA.

Bambawale, som varit Indiens högkommissarie (motsvarande ambassadör) i Pakistan, hävdar att de kinesiska och pakistanska intressena konvergerar och att

---

110 Jaishankar, 2024, s 133-157.

111 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 289.

112 *Ibid.*, s. 323.

113 Menon, 23 oktober 2023.

114 Krishnan, 24 april 2021; Menon, *Seminar*, 2021.

115 Gokhale, mars 2021.

Peking i dag uppfattar Pakistan som en klientstat.<sup>116</sup> Pakistan saknar dessutom, enligt Bambawale, alternativ till Kina, om landet ska få fart på sin haltande ekonomi. Pakistan har därför i praktiken accepterat en underordnad roll i förhållande till Kina.<sup>117</sup> Bambawale påstår vidare att Kina medvetet använder Pakistan som ett verktyg för att hålla Indien bundet till sitt närområde och att utmaningar Indien möter från de två staterna är tätt sammanlänkade.<sup>118</sup>

Sammantaget anammar de indiska diplomaterna ett pessimistiskt perspektiv på den sino-pakistanska relationen.

## 4.6 Den ekonomiska sfären: nödvändig handel och ohälsosamt beroende

Jaishankar anser att handeln med Kina inte kan fortsätta som förut efter det kinesiska agerandet i gränsområdena 2020. Han lyfter fram Indiens handelsunderskott som en utmaning och anmodar indiska företag att tänka strategiskt vid import, så att de inte lockas av billiga kinesiska produkter som leder till beroenden.<sup>119</sup> Jaishankar menar att Kina använder sin handel med omvärlden som ett vapen i frågor som rör marknadsandelar, teknologier och finansiell dominans. Som exempel framhåller Jaishankar att Kina har använt turism och råvaror som påtryckningsmedel i politiska syften. Han nämner i sammanhanget begreppet *de-risking* och argumenterar för att indiska affärer med Kina bör ske genom säkerhetsfilter.<sup>120</sup> Han motsätter sig dock inte handel med Kina. Frågan handlar snarare om på vilka villkor och inom vilka sektorer det ekonomiska utbytet bör äga rum.<sup>121</sup>

Menon är också oroad för Indiens handelsunderskott och ekonomiska beroende av Kina.<sup>122</sup> Han menar bland annat att Kina använder ekonomiska verktyg, såsom handelspolitiska åtgärder och bojkotter, för att öka kostnaderna för länder

116 ANI News, "EP-92: Decoding bankrupt Pak, aggressive China & India's strategy with Gautam Bambawale & C Rajamohan", *YouTube*, 27 augusti 2023, <https://www.youtube.com/watch?v=FX-9fa5pdQlg> (hämtad: 2025-04-10).

117 Ibid.

118 Bambawale, 19 juni 2020.

119 Kundu, Rhik, "Indian companies should reduce dependence on China, reiterates Jaishankar", *Mint*, 17 maj 2024, <https://www.livemint.com/economy/indian-companies-should-reduce-dependence-on-china-reiterates-jaishankar-11715944608863.html> (hämtad: 2025-04-10); Press Trust of India, "Indian firms should use 'national security filter' in business dealings with China: S Jaishankar", *The Economic Times*, 21 maj 2024, <https://economictimes.indiatimes.com/news/india/indian-firms-should-use-national-security-filter-in-business-dealings-with-china-s-jaishankar/articleshow/110214488.cms?from=mdr> (hämtad: 2025-04-10); Jaishankar, 2024, s. 144.

120 Ibid.

121 The Print, "'India not closed to business with China'-S. Jaishankar at Annual Ambassadors'", Conference in Germany", *YouTube*, 10 september 2024, <https://www.youtube.com/watch?v=T-DQQCvFOP1M> (hämtad: 2025-04-10).

122 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 324, 328-329.

som agerar mot kinesiska intressen.<sup>123</sup> Menon anser också att Indiens storskaliga import av kinesiska konsumtionsvaror hämmar utvecklingen av den inhemska industrin.<sup>124</sup> Samtidigt menar Menon att import från Kina är centralt för Indiens egen ekonomiska utveckling, exempelvis för fordons- och läkemedelsindustrin, liksom för energisektorn. Han anser att den indiska industrins djupa beroende av Kina gör det omöjligt fränkoppla (*de-couple*) Indien från grannlandet utan att skada den inhemska ekonomin; Indien bör enligt honom istället fokusera på att minska riskerna (*de-risk*).<sup>125</sup>

Gokhale anmärker också på Indiens underskott i bytesbalansen och beroendet av kinesiska insatsvaror för industrin, och understryker vikten av att betrakta handeln med Kina utifrån ett säkerhetsperspektiv.<sup>126</sup> Han oroar sig också för att Kina framgent kommer att införa fler exportrestriktioner och andra handelshinder för att begränsa Indiens tillverkningsindustri, och menar att Indiens beroende av kinesiska varor inom strategiska sektorer behöver minska.<sup>127</sup> Trots det anser Gokhale att Indien inte på kort sikt kan bryta de ekonomiska förbindelserna med Kina, och menar att hänsyn bör tas till det indiska näringslivets behov av kinesiska investeringar.<sup>128</sup> Parallellt bör Indien ta steg mot att bli mindre beroende av Kina genom att vända sig annorstädes, till exempel till väst och Ryssland, anser Gokhale.<sup>129</sup>

Bambawale lägger tyngdpunkt i sin analys vid Kinas överlägsenhet på det ekonomiska området och anser att Indien behöver genomföra egna reformer för att på lång sikt kunna mäta sig maktpolitiskt med sin granne. Han uttrycker oro för Indiens handelsunderskott liksom beroendet av både strategiska råvaror och konsumtionsvaror från Kina. Men enligt Bambawale bör Indien ändå fortsätta handla med Kina, samtidigt som utbytet omstruktureras så att sårbarheter undviks.<sup>130</sup> Bambawale menar exempelvis att Indien bör minska läkemedelsindustrins beroenden av aktiva kemiska substanser (eng. *active pharmaceutical ingredient*, API) från Kina och söka efter alternativa handelspartners.<sup>131</sup>

De indiska tänkarna kombinerar alltså pessimism med pragmatism när gäller relationerna till Kina i den ekonomiska sfären. Alla fyra uppfattar Indiens ekonomiska beroende av och underläge gentemot Kina som en utmaning. De argumenterar för en handels- och investeringspolicy som i ökad grad tar hänsyn till säkerhetsperspektiv, men inte till priset av att de ekonomiska banden till Kina kapas.

---

123 Menon, december 2021.

124 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 324.

125 Krishnan, 16 november 2024.

126 Brookings, 20 september 2023.

127 Gokhale, 13 januari 2025; Brookings, 20 september 2023.

128 *The Hindu*, 11 september 2024; Gokhale, 13 januari 2025.

129 Gokhale, 13 januari 2025.

130 Krishnan, 21 juni 2020.

131 Mattoo, 13 oktober 2022; Krishnan, 21 juni 2020.

## 4.7 Kinesisk militär förmåga: utmaningar på land och till havs

Jaishankar uttrycker inte enbart oro för PLA:s förmågeuppbyggnad och agerande längs Indiens landgränser, utan också för att expansionen av Kinas marin leder till ökad militär närvaro i Indiska oceanen.<sup>132</sup> Utrikesministern uttrycker stöd för hypotesen *String of Pearls*, det vill säga att Kina medvetet bygger hamnar i den indopacifiska regionen i syfte att kunna omvandlas till militärt användbara stöddepoter.<sup>133</sup> Jaishankar nämner i sammanhanget de kinesiskbyggda hamnarna Gwadar i Pakistan och Hambantota i Sri Lanka.<sup>134</sup>

Menon är bekymrad över att Kina rustar upp, militariserar sin utrikespolitik och förändrar den militära maktbalansen till sin fördel. Han varnar för att PLA har fått ökad aptit på våldsanvändning och att det inte borde komma som en överraskning för någon om Kina använder det militära maktmedlet igen. Enligt Menon har Kina sedan 2008 agerat alltmer aggressivt i sin periferi, kring Taiwan och Senkakuöarna, i Hong Kong och på Syd kinesiska havet, men också i Syd asien, längs gränserna mot Indien och Bhutan.<sup>135</sup> Menon uttrycker en oro för att Kina bygger upp sin militära infrastruktur och maktprojiceringsförmåga på Tibetplatån, vid gränsen mot Indien, och uppmanar Indien att stärka sin militära närvaro i gränsområdena. Men han menar också att Indien i ökad grad tvingas möta Kinas växande militära förmåga till havs. Länderna har inte bara världens största territorialdispyt att hantera, utan också tilltagande spänningar i Indiska oceanen, genom kinesisk närvaro i form av hamnar, baser och fartyg. Liksom Jaishankar, påstår Menon att Kina strävar efter ett pärlband av marinbaser i den indopacifiska regionen, för att förändra maktbalansen i regionen, skydda sin handel och värna sina investeringar.<sup>136</sup>

Gokhale argumenterar för att Kinas militära ambitioner och generella förmåga att föra krig har stärkts kraftigt under senare år, genom ny stridsträning, ny försvarsgrensgemensam organisationsstruktur, nya avancerade vapenplattformar och teknologier, samt genom en ny doktrin som syftar till att krigföring ska ske utanför Kinas territorium. Kinas försvarsmakt är därför en motståndare som bör tas på allra största allvar. Gokhale betonar också att Kinas förmågeuppbyggnad inte bara sker kring landgränsen utan även på den maritima arenan i den indopacifiska

132 ANI, EAM Jaishankar raises concern over “steady increase in Chinese naval presence” in Indian Ocean, *The Economic Times*, 27 september 2023, [https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/eam-jaishankar-raises-concern-over-steady-increase-in-chinese-naval-presence-in-indian-ocean/articleshow/103973977.cms?utm\\_source=contentofinterest&utm\\_medium=text&utm\\_campaign=cppst](https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/eam-jaishankar-raises-concern-over-steady-increase-in-chinese-naval-presence-in-indian-ocean/articleshow/103973977.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst) (hämtad: 2025-04-10).

133 Ibid.

134 Jaishankar, 2024.

135 Menon, december 2021.

136 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 315, 282, 291; Menon, december 2021.

regionen. Han tror att Kinas marina modernisering kommer att leda till fler militärbaser och ökad närvaro av avancerade vapenplattformar i Indiska oceanen. Gokhales bedömning är att Kina inom bara några få år kommer att ha närmast permanent marin närvaro i Indiska oceanen.<sup>137</sup>

Bambawale diskuterar inte kinesisk militär förmåga i någon större omfattning, men benämner Kinas agerande 2020 som en aggression och menar att Indien bör rusta upp. I och med att Kina använder militära snarare än diplomatiska medel för att uppnå sina mål i gränstvister bör Indien svara med samma mynt, menar han.<sup>138</sup>

Pessimismen är således stark och allena rådande när det kommer till den indiska synen på kinesisk militär förmågeutveckling.

## 4.8 Multilaterala fora: samarbete och friktion

Jaishankar menar att Kina och Indien trots spända relationer kan samarbeta i multilaterala organisationer, såsom i Shanghaisamarbetet, Brics och G20.<sup>139</sup> Samtidigt framhåller han att Kina blockerar Indien från medlemskap i Nuclear Suppliers Group (NSG) och i FN:s säkerhetsråd.<sup>140</sup>

Menon lyfter fram betydelsen av ett fortsatt samarbete med Kina inom Brics och i SCO, men påpekar också att ett stort problem är att Peking motarbetar New Delhi i multilaterala institutioner.<sup>141</sup> Han nämner Kinas ovilja att stödja en permanent indisk plats i FN:s säkerhetsråd och att Peking förändrat sin hållning till indiskt medlemskap i NSG mellan 2008 och 2015.<sup>142</sup> Menon menar dessutom att Indien och Kina inte längre kan samarbeta som tidigare om internationell

137 Global Order, "Understanding China Part I: Military", *YouTube*, 18 november 2024, [https://www.youtube.com/watch?v=tXjeCJey\\_Nw](https://www.youtube.com/watch?v=tXjeCJey_Nw) (hämtad: 2025-04-10).§

138 Gautam Bambawale och Ajay Shah, "How India can meet the China challenge", *Hindustan Times*, 27 mars 2021, <https://www.hindustantimes.com/opinion/how-india-can-meet-the-china-challenge-101616834319012.html> (hämtad: 2025-04-10).

139 Sachin Parashar och TNN, "EAM Jaishankar meets Wang, says India & China strove hard to protect G20", *The Times of India*, 22 februari, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/eam-jaishankar-meets-wang-says-india-china-strove-hard-to-protect-g20/articleshow/118462073.cms> (hämtad: 2025-04-10).

140 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 145, 154-155; The Economic Times, "China only P5 nation opposing India's UNSC entry: S Jaishankar", 5 augusti 2023, <https://economictimes.indiatimes.com/news/india/china-only-p5-nation-opposing-indias-unscon-entry-s-jaishankar/articleshow/102458250.cms?from=mdr> (hämtad: 2025-04-10).

141 Menon, "Asia's Regional Threats", *Project Syndicate*, 4 december 2021, <https://www.project-syndicate.org/magazine/asia-security-risks-2022-by-shivshankar-menon-2021-12?barrier=accesspaylog> (hämtad: 2025-04-11).

142 Menon, "Restoring Trust between India and China; A Modest Suggestion", Asia Research Institute, National University of Singapore, 25 juli 2022, <https://ari.nus.edu.sg/app-essay-shivshankar-menon> (hämtad: 2025-04-11); Menon, *Seminar*, 2021; Krishnan, 24 april 2021.

handel och klimatfrågan, eftersom de nationella intressena inte längre konvergerar på dessa områden.<sup>143</sup>

Gokhale anser att en av de centrala stötestenarna i den bilaterala relationen är Kinas nedlåtande attityd mot Indien och den kinesiska oviljan att acceptera Indien som en jämlik stormakt. Det får i sin tur effekt på det kinesiska agerandet i multilaterala sammanhang och till exempel i ett motstånd att stödja Indiens krav på en permanent medlemskap i FN:s säkerhetsråd.<sup>144</sup>

Bambawale menar också att Kina försöker hålla Indien borta från viktiga multilaterala organisationer.<sup>145</sup> Enligt Bambawale finns ändå goda skäl att samverka med Kina i vissa multilaterala sammanhang, inte minst Brics. För honom är Brics inte dominerat av Kina, utan är en organisation som tjänar Indiens politiska, ekonomiska och strategiska intressen.<sup>146</sup>

Trots att utmaningarna är många tycks indiernas förhållningssätt till Kina i multilaterala sammanhang delvis utgå från pragmatism.

## 4.9 Strategi, policy och internationella relationer: bilaterala, ekonomiska och storstrategiska handlingsvägar

De fyra indiska tänkarnas perspektiv på strategi, policy och relationer till externa aktörer avseende Kina överlappar och analyseras här sammanhållet. Flera generella indiska handlingsvägar har identifierats: att föra dialog med och parallellt avskräcka Kina militärt, att reformera och minimera säkerhetsrisker i den egna ekonomin, och att anamma strategisk återhållsamhet (alternativt proaktivt agerande) och multivektordiplomati internationellt.

Jaishankar menar att Indien behöver samtala med Kina om att återupprätta överenskommelser i gränsområdena, men också parallellt bygga upp den egna militära kapaciteten, bland annat genom strategisk infrastruktur i gränsområdena. Samtidigt anser han att Indien bör minska beroendet av kinesiska varor i kritiska sektorer. Tyngdpunkten i utrikesministerns tänkande handlar dock om diplomati: att utveckla internationella samarbeten. Han lägger mycket fokus vid betydelsen av

143 Menon, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, 2021, s. 330.

144 Carnegie, "Bridging East and West: India's Pursuit of Stability Amid China, Russia, and U.S. Dynamics", *Interpreting India*, 31 oktober 2024, <https://carnegieendowment.org/podcasts/interpreting-india/bridging-east-and-west-indias-pursuit-of-stability-amid-china-russia-and-us-dynamics?lang=en> (hämtad: 2025-04-11).

145 Bambawale, 19 juni 2020.

146 Bambawale, Gautam, och Lahiri, Koena, "India founded Brics. It should not disengage from the key grouping", *Hindustan Times*, 29 augusti 2023, <https://www.hindustantimes.com/opinion/india-founded-brics-it-should-not-disengage-from-the-key-grouping-101693317007476.html> (hämtad: 2025-04-11).

relationerna till USA, Europa och västliga samarbetspartner i Asien, såsom Australien och Japan, men förkastar för den skull inte samarbeten med Ryssland och inom det globala syd.<sup>147</sup> Jaishankar har som karriärdiplomat under de senaste två decennierna varit delaktig i att fördjupa Indiens band med USA, men avfärdar tanken på att Indien skulle ingå i en formell västlig militärallians.<sup>148</sup> Istället lyfter han fram begrepp som strategisk autonomi och *multi-alignment* för att stärka Indiens ställning i världen, något som tycks vara överordnat intresset att balansera Kina. Jaishankar drar till och med lärdomar från Kinas strategi under 1970- och 80-talen. Enligt honom lyckades Kina då stärka sin position globalt genom att skickligt balansera mellan USA och Sovjetunionen. Två scenarier som oroar honom är emellertid att Kina ytterligare kan stärka banden till Ryssland, Indiens historiskt viktigaste partner, eller enas om ett G2-samarbete med USA, som innebär att länderna beslutar om globala politiska frågor över huvudet på andra makter, såsom Indien.<sup>149</sup> För att främja Indiens intressen globalt och relativt Kina lägger Jaishankar tonvikt vid proaktivt agerande snarare än ”strategisk återhållsamhet”.<sup>150</sup>

Menons inställning påminner på många sätt om Jaishankars, men det finns vissa olikheter. Menon förespråkar dialog med Kina om att förstå varandras intressen, återuppbygga tillit och genomföra förtroendeskapande åtgärder, så att nya kriser inte uppstår och Indien kan lägga mer resurser på samhällsutveckling än på försvaret.<sup>151</sup> Han menar dock att Indien även framöver behöver reformera sin försvarssektor och fortsätta rusta upp, så att den militära balansen i relationen återställs. Menon anser också att Indien, om så krävs, skulle kunna utnyttja kinesiska svagheter kopplade till Tibet, Malackadilemmat (Kinas potentiella svårighet att skydda sin maritima handel genom Indiska oceanen) och Taiwanfrågan. Menon framhåller vidare att Indien bör verka för att minska det ekonomiska och teknologiska beroendet av Kina, även om det kommer att ta lång tid.<sup>152</sup> Hans föreslagna internationella strategi påminner också om Jaishankars linje. Menon lägger ett starkt fokus vid att utveckla relationerna till USA, både på försvarsområdet för att kunna hantera Kina, men framför allt för att få amerikanskt stöd för Indiens samhälleliga modernisering.<sup>153</sup> För Menon är inte USA:s och Indiens rivalitet med Kina enbart av ondo, då den skapar en miljö där New Delhi kan främja sina intressen; han uttrycker till och med

147 The Hindu, “Raisina Dialogue: West pushing Russia closer to China: Jaishankar”, 23 februari 2024, <https://www.thehindu.com/news/national/raisina-dialogue-russia-is-a-power-with-enormous-tradition-of-statecraft-jaishankar/article67878061.ece> (2025-04-11).

148 Jaishankar, 2020 och 2024.

149 Jaishankar, 2024, s. 150.

150 Jaishankar, 2020, s. 154.

151 Menon, 25 juli 2022; Brookings, 20 september 2023; Krishnan, 24 april 2021; Menon, 8 december 2021; Menon, 23 oktober 2023; Menon, 8 december 2021.

152 Menon, november 2020.

153 Menon, 4 december 2021; Brookings, 20 september 2023; Menon, 23 oktober 2023, Menon, november 2020.

tacksamhet till Kina för Indiens allt starkare band till västerländska stater.<sup>154</sup> Menon lyfter också fram strategisk autonomi och multivektordiplomati, och motsätter sig idén om en anti-kinesisk koalition av demokratiska stater.<sup>155</sup> Han menar istället att Indien bör utveckla överlappande samarbeten med såväl väst som Ryssland och andra stater, med fokus på avgränsade sakfrågor, i syfte att bland annat göra säkerhetsordningen i Asien mer multipolär.<sup>156</sup> Menon varnar i sammanhanget för USA:s beroende av Kina och att Washington historiskt sett varit opålitligt. Vidare förespråkar han en mer försiktig indisk utrikespolitik, jämfört med Jaishankar. Istället för att högljutt betona Indiens stormaktsambitioner, menar Menon att det är i nationens intresse att istället fokusera på det långsiktiga målet att förvandla Indien till ett modernt land genom att medvetet vara strategiskt återhållsam och undvika att bli *overstretched*.

Gokhale förespråkar en tvåspårig approach till Kina som består av dialog och avskräckning. Han framhåller att Indien bör samtala med Kina om gränsfrågan, inte minst för att korrigera missuppfattningar och få Peking att se på Indien som en jämlik partner och stormakt.<sup>157</sup> Han varnar samtidigt för fortsatt instabilitet i gränsområdena och bedömer att det kinesiska gränsansagerande mot Indien ännu inte är tillräckligt kostsamt för Peking. Indien behöver därför öka avskräckningsförmågan, både i gränsområdena i norr och på den maritima arenan i den indo-pacifiska regionen där New Delhi har ett geografiskt övertag.<sup>158</sup> Gokhale menar vidare att Indien bör diversifiera sina försörjningskedjor från Kina, men utan att det skadar den inhemska ekonomin. Samtidigt bör Indien satsa på att reformera sin egen ekonomi och stärka forskningen i landet, för att på sikt kunna justera maktobalanserna med Kina. Gokhale ser likt Menon och Jaishankar även på Kina som en möjlighet – eller med hans egna ord: “Vi hanterar Kina som ett hot när det är ett hot, och vi behandlar Kina som en möjlighet när det är en möjlighet.”<sup>159</sup> Men till skillnad från övriga tre tänkare lägger Gokhale dock inte ut texten om hur den föreslagna Kina-policyen förhåller sig till nationens övergripande diplomatiska strategi.

Bambawale menar att Indien bör möta Kina genom stärkt försvarsförmåga, minskat beroende av kinesiska varor och genom att bygga koalitioner med likasinnade stater. Indien bör, enligt honom, förbereda sig på ett väpnat kinesiskt angrepp, proaktivt agera för att påverka förutsättningarna i gränsområdena och inte tveka att

154 Menon, “Out of Alignment: What the War in Ukraine Has Revealed About Non-Western Powers”, *Foreign Affairs*, 9 februari 2023, <https://www.foreignaffairs.com/world/out-alignment-war-in-ukraine-non-western-powers-shivshankar-menon> (hämtad: 2025-04-11).

155 Menon, “The Fantasy of the Free World: Are Democracies Really United Against Russia?”, *Foreign Affairs*, 4 april 2022, <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2022-04-04/fantasy-free-world> (2025-04-11).

156 Ibid.

157 Gokhale, mars 2021.

158 Gokhale, december 2022.

159 Roy, 10 november 2022.

utnyttja Kinas svagheter i Xinjiang, Tibet och Taiwan, om så krävs.<sup>160</sup> Bambawales metod för att möta hotet från Kina på sikt är främst genom reformer av den egna ekonomin, koalitionsbyggande med likasinnade och ”strategiskt tålmod”. Hans tes är att Indiens bästa utrikes- och försvarspolitik är en årlig ekonomisk tillväxt på 8 procent under de närmaste 20–25 åren; det uppfattas på sikt leda till att maktasymmetrin mellan Indien och Kina utjämnas, i fråga om både ekonomisk och militär makt.<sup>161</sup> Nyckeln till att hantera Kina finns således i inrikespolitiken, menar Bambawale: genom marknadsvänliga reformer ska man generera snabb och kontinuerlig tillväxt över tid.<sup>162</sup> Han menar vidare att Indien bör fortsätta att handla med Kina, men minska beroendet, genom att bland annat införa restriktioner mot kinesiska investeringar, till exempel i kritisk infrastruktur.<sup>163</sup> Diplomatsiskt sett bör Indien bygga koalitioner både med västliga stater och med Kinas grannländer, som Ryssland, för att balansera den kinesiska makten. Han ställer sig bakom tanken om en ”demokratisk koalition” med USA och övriga stater i Kvartettsamarbetet (The Quad), för att motverka ett auktoritärt Kina.<sup>164</sup> Men han menar också att det är viktigt att utveckla en parallell koalition med stater som är belägna nära Kina, såsom Ryssland och länder från Asien.<sup>165</sup> Bambawale ser inte på dessa samarbeten som ömsesidigt uteslutande, eftersom ”våra relationer med Ryssland [är ...] lika viktiga som [...] relationerna med USA, Japan och Australien.”<sup>166</sup>

De fyra indiernas syn på strategi, policy och externa stateras roller påminner således mycket om varandra, och ligger närmast hyperrealismen, men inkorporerar också aspekter av nehruvianism och neoliberalism. I linje med hyperrealismen och Kinapessimismen vill de att Indien rustar upp, fördjupar banden med USA men bibehåller strategisk autonomi. Men de förespråkar samtidigt dialog med Kina, något som stämmer in på nehruvianismen, neoliberalismen och Kinapragmatismen. Och precis som neoliberalerna vill de att Indien fortsätter handla med Kina, om än med restriktioner.

Inställningen att parallellt rusta upp och utveckla internationella strategiska samarbeten stämmer överens med både de pragmatiska och pessimistiska

160 Masih, 24 maj 2021; Masih, 31 mars 2022; Bambawale, 26 oktober 2021; Bambawale, 19 juni 2020.

161 Masih, 31 mars 2022; Mattoo, 13 oktober 2022.

162 Masih, 31 mars 2022; Mattoo, 13 oktober 2022; Bambawale och Shah, 27 mars 2021.

163 Masih, 24 maj 2021; Bambawale och Shah, Ajay, 27 mars 2021.

164 Bambawale, “Long view from Ladakh: Galwan’s lesson is that India needs allies against China. Three kinds of alliances are possible”, *The Times of India*, 14 juni 2021, <https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/toi-edit-page/long-view-from-ladakh-galwans-lesson-is-that-india-needs-allies-against-china-three-kinds-of-alliances-are-possible> (hämtad: 2025-04-10); Masih, 31 mars 2022; Masih, 24 maj 2021.

165 Masih, 24 maj 2021.

166 Pranay Sharma, “A message for US and China as India and Russia put two and two together”, *South China Morning Post*, 30 april 2021, <https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/3131683/message-us-and-china-india-and-russia-put-two-and-two-together> (hämtad: 2025-04-10).

perspektiven på Kina. Men i kontrast med pragmatikerna vill de indiska tänkarna inte frångå från gränstvisterna från andra aspekter av den bilaterala relationen. I fråga om samarbete med externa aktörer passar indiernas synsätt väl in på det pragmatiska perspektivet, som betonar strategisk autonomi och *multi-alignment*, för att parallellt utveckla relationerna till Väst och Ryssland.

	<b>Jaishankar</b>	<b>Menon</b>	<b>Gokhale</b>	<b>Bambawale</b>
<b>Internationella systemets natur</b>	Hyperrealism/ Neoliberalism	Hyperrealism/ Neoliberalism	Nehruvianism/ Hyperrealism/ Neoliberalism	Neoliberalism/ Hyperrealism
<b>Väldets roll</b>	Neoliberalism	Neoliberalism	Neoliberalism	Neoliberalism
<b>Fiendskapens beständighet</b>	Nehruvianism	Nehruvianism	Nehruvianism	Hyperrealism
<b>Kinastrategi</b>	Neoliberalism/ Hyperrealism	Neoliberalism/ Hyperrealism	Neoliberalism/ Hyperrealism	Neoliberalism/ Hyperrealism
<b>Generell syn</b>	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism
<b>Historietolkning</b>	Pessimism	Pessimism	Pessimism	Pessimism
<b>Territorialtvissten</b>	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism
<b>Relationer i den indopacifiska regionen</b>	Pessimism	Pessimism	Pessimism	Pessimism
<b>Sino-pakistanska relationer</b>	Pessimism	Pessimism	Pessimism	Pessimism
<b>Ekonomiska sfären</b>	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism
<b>Militär förmåga</b>	Pessimism	Pessimism	Pessimism	Pessimism
<b>Multilaterala institutioner</b>	Pragmatism	Pragmatism	Pragmatism	Pragmatism
<b>Förhållande till externa makt</b>	Pragmatism	Pragmatism	Pragmatism	Pragmatism
<b>Policyrekommendationer</b>	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism	Pragmatism/ Pessimism

Figur C Världsbild och perspektiv på Kina.

## 4.10 Sammanfattande analys: realism, pragmatism och pessimism

Analysen visar att de fyra indierna har en till stora delar likartad världsbild, förankrad i realism och i en syn på Kina som kombinerar pessimism och pragmatism. Madans antagande om att utrikesförvaltningen förespråkar pragmatism i förhållande till Kina bör revideras, då de pessimistiska inslagen också är starka (se Figur C).

Perspektiven på Kina utgörs således av en blandning mellan pessimism och pragmatism. Den traditionella nehruvianska optimismen har närmast obefintligt stöd, och har fått ge utrymme till en pateliansk pessimism. Diplomaternas historietolkning och syn på gränstvisterna står pessimismen närmast, men har också inslag av pragmatism. Alla fyra tolkar historien som att Kina är opålitligt och att Indien måste lägga vikt vid militär avskräckning. De menar vidare att Kina har använt det militära instrumentet för att uppnå intressen avseende territorialdispyten, vilket är i linje med pessimisternas synsätt. Likt pragmatikerna stödjer de dialog för att stabilisera gränsområdena. De anlägger dock ett pessimistiskt perspektiv på såväl det sino-indiska förhållandet i den indopacifiska regionen som den sino-pakistanska relationen. De är också överlag pessimistiska till Kina i de ekonomiska och multilaterala dimensionerna, men uttrycker i vissa avseenden en pragmatisk hållning. Indiens starka ekonomiska beroende av Kina är något som de menar måste avta, men inte till priset av att den betydelsefulla handeln mellan länderna stryps. Förhållandet i multilaterala arenor ses i gråskala, som arenor för både konflikt och samarbete. Bilden av Kinas militära upprustning och agerande är dock mörk och pessimistisk. Sammanfattningsvis uppfattas Kina ofta som en fiende eller rival, men ibland också som en samarbetspartner.

## 5. Slutsatser

UTIFRÅN ANALYSEN OVAN KAN man dra slutsatsen att realism och Kinapessimism är framträdande i indiska strategernas tankevärld. Nehruvianismens idealistiska globalism och optimistiska Kinasyn, som en gång i tiden var förhärskande i Indien, är idag som bortblåst. Istället har den patelianska realismen och skepsisen mot Kina fått en renässans. Det betyder att konfliktdimensionen i de sino-indiska relationerna mycket väl kan bestå för lång tid framöver. De västerländska strategier som går ut på att hantera Kina genom att bland annat utveckla samarbetet med Indien tycks således stå på en förhållandevis stadig grund.

Samtidigt finns en indisk öppenhet inför att återknyta banden till Kina och upprätta ett nytt *modus vivendi* utifrån gemensamma intressen, om gränsområdena stabiliseras och Kina förändrar sin hållning. Indiens främsta mål synes inte vara att balansera Kina, utan att bli en ledande makt och/eller ett modernt land. Indiens diplomatiska strategi går dessutom ut på att utveckla relationerna till *alla* viktigare makter parallellt, inte bara till västerländska stater, utan också Ryssland och om omständigheterna tillåter det, även Kina. Om Kina förr eller senare skulle mjuka upp sin Indienpolitik, genom att ta steg tillbaka i gränstvisterna, dra ned på stödet till Pakistan och understödja Indiens kandidatur till FN:s säkerhetsråd, så finns det goda chanser att Indien skulle respondera positivt. Den andra Trump-administrationens handelskrig, som i skrivande stund riktas mot både Kina och Indien, skulle kunna öka förutsättningarna för sino-indisk *rapprochement*.

### 5.1 Patelismens renässans: när realpolitiken får överhanden

Kina uppfattas ofta ha en realpolitisk inställning till internationella relationer. Denna rapport indikerar att Indien också influeras av maktpolitiskt tänkande. Nehruvianismen, som en gång i tiden var den dominerande skolbildningen inom indisk utrikes- och säkerhetspolitik tycks i dag ha begränsat stöd. Istället för Nehrus idealism och hoppfulla attityd till Kina framhålls hans historiska rival Patel. Denne hade, som redan noterats, en realpolitisk och Kinaskeptisk linje och en mer positiv syn på det militära verktyget.

De fyra indiska tänkarna anammar förvisso vissa nehruvianska drag, såsom att fiendskap mellan stater inte nödvändigtvis är beständig. Men deras världsbilder är,

oavsett partitillhörighet, framför allt genomsyrade av ett språkbruk där maktbalans, transaktionism och det nationella intresset står i centrum. Pragmatisk pessimism och realism tycks vara en framträdande hållning.

## 5.2 Multidimensionell konflikt: bestående friktioner

Denna rapport visar att indisk misstro mot Kina har djupa historiska rötter och att vågen av förnyad skepsis inleddes redan under 00-talet, det vill säga långt före sammandrabbningen i Galwandalen 2020. Redan för 10–15 år sedan började Kina uppfattas som en växande strategisk utmaning. Sedan 2013 uppges PLA ha agerat allt mer framfusigt i gränsområdena och bidragit till kriser. Trots att det akuta läget efter Galwankrisen i Ladakh åtgärdats, finns fortfarande stora truppkoncentrationer och försvarsmateriel i gränsområdena. Så även om situationen i Ladakh förbättrats fortsätter relationerna om gränsfrågan att vara spända.

Rapporten visar också att den indiska oron inte enbart handlar om territorialdispyten. Centralt för det indiska perspektivet på Kina är att maktbalansen i relationen har skiftat ekonomiskt och genom den snabba kinesiska upprustningen både till land och till sjöss. Utöver det har Kinas inflytande i Indiens grannländer i Sydasiens ökat och det militärstrategiska samarbetet med Pakistan fördjupats. Oron förstärks av att Kina uppfattas använda handel, råvaror och teknologier som vapen, och att Peking aktivt försöker begränsa Indiens framväxt som stormakt genom att bland annat blockera medlemskap i viktiga multilaterala organ.

Även om Kina och Indien skulle lyckas återupprätta överenskommelserna avseende gränsfrågan, eller rent av nå en lösning i territorialdispyten, finns alltså många andra friktionsytor, som kan leda till fortsatta spänningar. Mycket tyder därför på att konfliktodynamiken i relationen kommer att ha överhanden även på sikt.

## 5.3 Nästa modus vivendi: avspänning kan inte uteslutas

Trots att konflikt i dag dominerar relationerna kan inte ett nytt modus vivendi mellan Kina och Indien uteslutas. Kina uppfattas visserligen vara den främsta strategiska och långsiktiga utmaningen för Indien, men ett ännu större mål är att Indien blir en ledande makt och ett modernt land. Om Kina kan gynna Indiens mål, utan att nationens säkerhet hotas, är det inte orimligt att New Delhi överväger att vända sig till Peking för djupare samarbete. Då krävs förmodligen att Kina tar steg tillbaka i gränskonflikten, i ökad grad börjar behandla Indien som en jämbördig partner, och tydligt visar att man inte strävar efter asiatisk hegemoni utan en multipolär ordning

i Asien. Indiens beroende av handel med och investeringar från Kina skulle, parallellt med amerikanska tullmurar mot Indien och stärkta relationer till Pakistan, samtidigt kunna underlätta en rörelse mot ökad indisk-kinesisk samverkan.

## 5.4 Västlig Indienstrategi: Kinahantering med ryska blinda fläckar?

Vad som sker med relationerna mellan stormakterna Indien och Kina har stor betydelse för global säkerhet, och därmed också för Nato, EU och Sverige. Hur Indien väljer att balansera mellan Kina, Ryssland, EU och USA är i sammanhanget en central fråga.

I och med att Indien kan komma att ha ett spänt förhållande till Kina för lång tid framöver torde det finnas goda förutsättningar för indiskt-västligt samarbete. Risken är dock att Indien fortsätter att vidmakthålla nära band till Ryssland, trots samarbetena i västerled. Indien vill inte välja mellan USA, EU och Ryssland, utan strävar efter att utveckla relationerna till alla parter parallellt. Detta för att kunna hantera Kina *och* stärka sin ställning som autonom stormakt.

## 5.5 Vidare forskning

Denna rapport analyserar perspektiv på Kina från viktiga indiska tänkare med bakgrund i utrikesförvaltningen. För att få en bredare bild av Indiens syn på Kina kan även andra perspektiv behöva vägas in – inte minst från försvarsmakten, statsrådsberedningen, säkerhetstjänsterna, näringslivet, allmänheten och den hindu-nationalistiska rörelsen. Synen på Kina inom dessa institutioner och grupper skulle kunna vara ämnen för framtida studier.

Konflikten om vatten och Tibet får inte tillräcklig belysning i det analytiska ramverk som använts i rapporten. Hur Kina och Indien hanterar Tibetfrågan eller transnationella vattenflöden skulle kunna vara områden för vidare forskning.

Studien visar också att Indiens stormaktsrelationer är avgörande för dess agerande. Framtida studier skulle därför kunna belysa Indiens relationer till USA, Ryssland och EU.

## Referenser

ANI, "EAM Jaishankar briefs Parliament on India-China ties: 'Next priority will be to consider de-escalation'", 3 december 2024, <https://www.aninews.in/news/world/asia/eam-jaishankar-briefs-parliament-on-india-china-ties-next-priority-will-be-to-consider-de-escalation20241203155338> (hämtad: 2025-04-09).

ANI, EAM Jaishankar raises concern over "steady increase in Chinese naval presence" in Indian Ocean, *The Economic Times*, 27 september 2023, [https://economic-times.indiatimes.com/news/defence/eam-jaishankar-raises-concern-over-steady-increase-in-chinese-naval-presence-in-indian-ocean/articleshow/103973977.cms?utm\\_source=contentofinterest&utm\\_medium=text&utm\\_campaign=cppst](https://economic-times.indiatimes.com/news/defence/eam-jaishankar-raises-concern-over-steady-increase-in-chinese-naval-presence-in-indian-ocean/articleshow/103973977.cms?utm_source=contentofinterest&utm_medium=text&utm_campaign=cppst) (hämtad: 2025-04-10).

Bajpai, Kanti, et al (red.), *India's Grand Strategy: History, Theory, Cases*, London: Routledge India, 2014.

Bambawale, Gautam "Leverage China's vulnerabilities in Tibet, Taiwan and Xinjiang", *The Times of India*, 19 juni 2020, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/leverage-chinas-vulnerabilities-in-tibet-taiwan-and-xinjiang/article-show/76454423.cms> (hämtad: 2025-04-09).

Bambawale, Gautam et al, *Rising to the China Challenge: Winning Through Strategic Patience and Economic Growth*, New Delhi: Rupa Publications, 2021.

Bambawale, Gautam och Shah, Ajay, "How India can meet the China challenge", *Hindustan Times*, 27 mars 2021, <https://www.hindustantimes.com/opinion/how-india-can-meet-the-china-challenge-101616834319012.html> (hämtad: 2025-04-10).

Bambawale, Gautam, "Long view from Ladakh: Galwan's lesson is that India needs allies against China. Three kinds of alliances are possible", *The Times of India*, 14 juni 2021, <https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/toi-edit-page/long-view-from-ladakh-galwans-lesson-is-that-india-needs-allies-against-china-three-kinds-of-alliances-are-possible> (hämtad: 2025-04-10).

- Bambawale, Gautam, "View: New law doesn't stop China from violating other's territory", *The Economic Times*, 26 oktober 2021, <https://economictimes.indiatimes.com/news/defence/view-new-law-doesnt-stop-china-from-violating-others-territory/articleshow/87265396.cms> (hämtad: 2025-04-10).
- Bambawale, Gautam, och Lahiri, Koena, "India founded Brics. It should not disengage from the key grouping", *Hindustan Times*, 29 augusti 2023, <https://www.hindustantimes.com/opinion/india-founded-brics-it-should-not-disengage-from-the-key-grouping-101693317007476.html> (hämtad: 2025-04-11).
- Barel, Nicolas, "The Domestic-International Nexus in Indian Foreign Policymaking", *Studies in Indian Politics*, vol 13:1, april 2025.
- Basrur, Rajesh M., "Nuclear Weapons and Indian Strategic Culture", *Journal of Peace Research*, vol 38:2, mars 2021, s. 181-198.
- Brookings, "How India Sees China's Ties with Pakistan and Bhutan", 1 november 2023, Global India Podcast, 20 september 2023, <https://www.brookings.edu/articles/how-india-sees-chinas-ties-with-pakistan-and-bhutan> (hämtad: 2025-04-10).
- Carnegie, "Bridging East and West: India's Pursuit of Stability Amid China, Russia, and U.S. Dynamics", *Interpreting India*, 31 oktober 2024, <https://carnegieendowment.org/podcasts/interpreting-india/bridging-east-and-west-indias-pursuit-of-stability-amid-china-russia-and-us-dynamics?lang=en> (hämtad: 2025-04-11).
- Center for Social and Economic Progress, "Shivhankar Menon", <https://csep.org/team/shivshankar-menon> (hämtad: 2025-03-07).
- Chambers, Michael R. (red.), *South Asia in 2020: Future Strategic Balances and Alliances*, *US Army War College*, USAWC Press, Monographs. 41, 11 januari 2002, s. 245-303, <https://press.armywarcollege.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1040&context=monographs> (hämtad: 2025-02-20).
- E-International Relations, "Interview – Shivshankar Menon", 18 november 2021, <https://www.e-ir.info/pdf/94645> (hämtad: 2025-04-09).
- FN, "Population", odaterad, <https://www.un.org/en/global-issues/population> (hämtad: 2025-03-07).

- Gokhale, Vijay, "A Historical Evaluation of China's India Policy: Lessons for India-China Relations", Working Paper, *Carnegie India*, december 2022, [https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale\\_-\\_Chinas\\_India\\_Policy3.pdf](https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale_-_Chinas_India_Policy3.pdf) (hämtad: 2025-04-09).
- Gokhale, Vijay, "India-China ties: The talk and deter approach", *India Today*, 13 januari 2025, <https://www.indiatoday.in/magazine/cover-story/vision-2025/story/20250113-india-china-ties-the-talk-and-deter-approach-by-vijay-gokhale-india2025-2659197-2025-01-05> (hämtad: 2025-04-10).
- Gokhale, Vijay, "The Road from Galwan: The Future of India-China Relations", Working Paper, *Carnegie India*, mars 2021, [https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale\\_Galwan.pdf](https://carnegie-production-assets.s3.amazonaws.com/static/files/Gokhale_Galwan.pdf) (hämtad: 2025-04-09).
- Gokhale, Vijay, *After Tiananmen: The Rise of China*, Gurugram: HarperCollins, 2022.
- Gokhale, Vijay, *The Long Game: How the Chinese Negotiate with India*, Gurugram: Vintage, Penguin Random House, 2021.
- Gokhale, Vijay, *Tiananmen Square: The Making of a Protest*, Noida: HarperCollins, 2021.
- Gokhale, Vijay, "India's Fog of Misunderstanding", *Carnegie India*, 4 oktober 2021, <https://carnegieendowment.org/research/2021/10/indias-fog-of-misunderstanding-surrounding-nepal-china-relations?lang=en> (hämtad 2025-09-25).
- Hadson, Valerie, M., "Foreign Analysis: Actor-Specific Theory and the Ground of International Relations" *Foreign Policy Analysis*, 2005.
- Haglund, David G., "What Good Is Strategic Culture? A Modest Defence of an Immodest Concept", *International Journal*, vol 59:3, sommaren 2004, s. 497-502.
- HT News desk och Tiwari, Vaibhav, "'Back to 2020 situation': S Jaishankar explains 'complete' India-China disengagement", *The Hindustan Times*, 21 oktober 2024, <https://www.hindustantimes.com/india-news/s-jaishankar-explains-complete-india-china-disengagement-2020-situation-101729514762200.html> (hämtad: 2025-03-07).

- Internationella valutafonden, "GDP, current prices", 2025, <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD> (hämtad: 2025-03-07).
- Jaishankar, Subrahmanyam, @DrSJaishankar", X, 18 oktober 2022, <https://x.com/DrSJaishankar/status/1582230035041488897> (hämtad: 2025-04-09).
- Jaishankar, Subrahmanyam, *The India Way: Strategies for an Uncertain World*, Noida: HarperCollins, 2020.
- Jaishankar, Subrahmanyam, *Why Bharat Matters*, New Delhi: Rupa Publications, 2024.
- Krishnan, Ananth, "China tore up the modus vivendi in 2020, the LAC is now live: Shivshankar Menon", *The Hindu*, 24 april 2021, <https://www.thehindu.com/news/international/china-tore-up-the-modus-vivendi-in-2020-the-lac-is-now-live-shivshankar-menon/article34394776.ece> (hämtad: 2025-04-09)
- Krishnan, Ananth, "Shivshankar Menon and Ashok Kantha on the Border Agreement and the Future of the India-China Relationship", *The India China Newsletter*, 16 november 2024, <https://indiachina.substack.com/p/shivshankar-menon-and-ashok-kantha> (hämtad: 2025-04-09).
- Krishnan, Ananth "For minor tactical gains on the ground, China has strategically lost India, says former Indian Ambassador to China", *The Hindu*, 21 juni 2020, <https://www.thehindu.com/opinion/interview/for-minor-tactical-gains-on-the-ground-china-has-strategically-lost-india-says-former-indian-ambassador-to-china/article31884054.ece> (hämtad 2025-09-25).
- Kundu, Rhik, "Indian companies should reduce dependence on China, reiterates Jaishankar", *Mint*, 17 maj 2024, <https://www.livemint.com/economy/indian-companies-should-reduce-dependence-on-china-reiterates-jais-hankar-11715944608863.html> (hämtad: 2025-04-10).
- Mattoo, Shashank, "India must focus on rapid economic growth as defence policy: Gautam Bambawale", *Mint*, 13 oktober 2022, <https://www.livemint.com/news/world/india-must-focus-on-rapid-economic-growth-as-defence-policy-gautam-bambawale-11665643762230.html> (hämtad 2025-09-25).
- Madan, Tanvi, "Is there going to be an India-China deal?", *Brookings*, 2 juli 2024, <https://www.brookings.edu/articles/is-there-going-to-be-an-india-china-deal> (hämtad: 2025-02-20).

Mahbubani, Kishore, *The Asian 21st Century*, Center for China and Globalization, Singapore: Springer, 2022.

Masih, Archana, “China does not want to mend fences with India”, *Rediff*, 31 mars 2022, <https://www.rediff.com/news/interview/gautam-bambawale-china-does-not-want-to-mend-fences-with-india/20220329.htm> (hämtad: 2025-04-10).

Masih, Archana, “Chinese dragon has the Indian tiger by the tail”, *Rediff*, 24 maj 2021, <https://www.rediff.com/news/interview/gautam-bambawale-chinese-dragon-has-the-indian-tiger-by-the-tail/20210524.htm> (hämtad: 2025-04-11).

Masih, Archana, “Military action will cost China dearly”, *Rediff*, 24 maj 2021, <https://www.rediff.com/news/interview/military-action-will-cost-china-dearly/20210520.htm> (hämtad: 2024-10-04).

Mattoo, Shashank, “India must focus on rapid economic growth as defence policy: Gautam Bambawale”, *Mint*, 2022-10-13; <https://www.livemint.com/news/world/india-must-focus-on-rapid-economic-growth-as-defence-policy-gautam-bambawale-11665643762230.html> (hämtad: 2024-10-04).

Menon, Shivshankar, “Are India-China relations crisis-prone?”, 2021, *Seminar*, [https://www.india-seminar.com/2021/737/737\\_shivshankar\\_menon.htm](https://www.india-seminar.com/2021/737/737_shivshankar_menon.htm) (hämtad: 2025-04-09).

Menon, Shivshankar, “Asia’s Regional Threats”, *Project Syndicate*, 4 december 2021, <https://www.project-syndicate.org/magazine/asia-security-risks-2022-by-shivshankar-menon-2021-12?barrier=accesspaylog> (hämtad: 2025-04-11).

Menon, Shivshankar, “How India and China Can Keep the Peace: Better Diplomacy and Stronger Guardrails Can Prevent War”, *Foreign Affairs*, 8 december 2021, <https://www.foreignaffairs.com/articles/china/2021-12-08/how-india-and-china-can-keep-peace> (hämtad: 2025-04-09).

Menon, Shivshankar, “How India handles China will determine success of foreign policy”, *The Week*, 23 oktober 2023, <https://www.theweek.in/theweek/cover/2022/10/14/how-india-handles-china-will-determine-success-of-foreign-policy.html> (2025-04-09).

- Menon, Shivshankar, "Internal Drivers of China's External Behaviour", Occasional Paper, nr 81, *Institute of Chinese Studies*, december 2021, <https://www.icsin.org/uploads/2022/01/22/dbcf43c5af7d4c07b99dbd737108c946.pdf> (hämtad: 2025-04-10).
- Menon, Shivshankar, "Out of Alignment: What the War in Ukraine Has Revealed About Non-Western Powers", *Foreign Affairs*, 9 februari 2023, <https://www.foreignaffairs.com/world/out-alignment-war-in-ukraine-non-western-powers-shivshankar-menon> (hämtad: 2025-04-11).
- Menon, Shivshankar, "Restoring Trust between India and China; A Modest Suggestion", *Asia Research Institute, National University of Singapore*, 25 juli 2022, <https://ari.nus.edu.sg/app-essay-shivshankar-menon> (hämtad: 2025-04-11).
- Menon, Shivshankar, "The Crisis in India-China Relations", ICS occasional paper nr, 63, *Institute of Chinese Studies*, november 2020, <https://www.icsin.org/uploads/2020/12/15/25da5b22cbfc731c25bd931c20127ca8.pdf> (hämtad 2025-04-09).
- Menon, Shivshankar, "The Fantasy of the Free World: Are Democracies Really United Against Russia?", *Foreign Affairs*, 4 april 2022, <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2022-04-04/fantasy-free-world> (2025-04-11).
- Menon, Shivshankar, *India and Asian Geopolitics: The Past, Present*, Washington: Brookings, 2021.
- Ministry of External Affairs, Government of India, "Interaction of EAM, Dr. S. Jaishankar at the Council on Foreign Relations", 27 september 2023, [https://www.mea.gov.in/interviews.htm?dtl/37259/Interaction\\_of\\_EAM\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_at\\_the\\_Council\\_on\\_Foreign\\_Relations\\_September\\_27\\_2023](https://www.mea.gov.in/interviews.htm?dtl/37259/Interaction_of_EAM_Dr_S_Jaishankar_at_the_Council_on_Foreign_Relations_September_27_2023) (hämtad: 2025-04-09).
- Ministry of External Affairs, Government of India, "Remarks by EAM, Dr. S. Jaishankar at the Jasjit Singh Memorial Lecture at CAPS", 2 augusti 2024, [https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38092/Remarks\\_by\\_EAM\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_at\\_the\\_Jasjit\\_Singh\\_Memorial\\_Lecture\\_at\\_CAPS](https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38092/Remarks_by_EAM_Dr_S_Jaishankar_at_the_Jasjit_Singh_Memorial_Lecture_at_CAPS) (hämtad: 2025-09-10).

Ministry of External Affairs, Government of India, "Remarks by EAM, Dr. S. Jaishankar at Asia Society Policy Institute in New York", 25 september 2024, [https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38341/Remarks\\_by\\_EAM\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_at\\_Asia\\_Society\\_Policy\\_Institute\\_in\\_New\\_York](https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38341/Remarks_by_EAM_Dr_S_Jaishankar_at_Asia_Society_Policy_Institute_in_New_York) (hämtad: 2025-04-10).

Ministry of External Affairs, Government of India, "Statement by External Affairs Minister, Dr. S. Jaishankar in Lok Sabha", 3 december 2024, [https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38665/Statement\\_by\\_External\\_Affairs\\_Minister\\_Dr\\_S\\_Jaishankar\\_in\\_Lok\\_Sabha](https://www.mea.gov.in/Speeches-Statements.htm?dtl/38665/Statement_by_External_Affairs_Minister_Dr_S_Jaishankar_in_Lok_Sabha) (hämtad: 2025-03-05).

Ministry of External Affairs, Government of India, "About us", odaterad, <https://www.mea.gov.in/eam.htm> (hämtad: 2025-03-07).

Mohan, C. Raja, "Why China Is Paranoid About the Quad", *Foreign Policy*, 17 maj 2022, <https://foreignpolicy.com/2022/05/17/india-china-quad-summit-modi-xi-biden> (hämtad: 2025-02-20).

Neuman Bergenwall, Samuel, "Indien som säkerhetspolitisk aktör: Konsekvenser för svenska försvarsrelationer", *Totalförsvarets forskningsinstitut*, april 2024, FOI-R--5588—SE.

Pant, Harsh V., "Indian strategic culture: The debate and its consequences", s. 14-22, i Pant, Harsh V. (red), *Handbook of India's International Relations*, 1st Edition, Routledge, 2011.

Parashar, Sachin, och TNN, "EAM Jaishankar meets Wang, says India & China strove hard to protect G20", *The Times of India*, 22 februari, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/eam-jaishankar-meets-wang-says-india-china-strove-hard-to-protect-g20/articleshow/118462073.cms> (hämtad: 2025-04-10).

Press Trust of India, "China confirms agreement to end standoff in eastern Ladakh", *The Hindu*, 22 oktober 2024, <https://www.thehindu.com/news/national/china-confirms-agreement-to-end-standoff-in-eastern-ladakh/article68782172.ece> (hämtad: 2025-03-07).

Press Trust of India, "China Criticises PM Modi For Greeting Dalai Lama, Gets Snubbed By New Delhi", *NDTV*, 8 juli 2022, <https://www.ndtv.com/india-news/china-criticises-pm-modi-for-greeting-dalai-lama-gets-snubbed-by-new-delhi-3137298> (hämtad: 2025-02-20).

- Press Trust of India, "Indian firms should use 'national security filter' in business dealings with China: S Jaishankar", *The Economic Times*, 21 maj 2024, <https://economictimes.indiatimes.com/news/india/indian-firms-should-use-national-security-filter-in-business-dealings-with-china-s-jaishankar/articleshow/110214488.cms?from=mdr> (hämtad: 2025-04-10).
- Pune International Centre, "Amb. Gautam Bambawale", odaterad, [https://puneinternationalcentre.org/senior\\_fellow\\_from\\_t/amb-gautam-bambawale](https://puneinternationalcentre.org/senior_fellow_from_t/amb-gautam-bambawale) (hämtad: 2025-03-07).
- Rajagopalan, Swarna, *Security and South Asia: Ideas, Institutions and Initiatives*, Routledge India, 2007.
- Roy Choudhury, Srabani (red.), *The Indo-Pacific Theatre*, London: Routledge, 2022.
- Roy, Shubhajit, "Vijay Gokhale: 'We deal with China as a threat when it is a threat, and an opportunity when it is one'", *The Indian Express*, 10 november 2022, <https://indianexpress.com/article/explained/former-foreign-secretary-vijay-gokhale-we-deal-with-china-as-a-threat-when-it-is-a-threat-and-an-opportunity-when-it-is-one-8259617> (hämtad: 2025-04-09).
- Sharma, Pranay, "A message for US and China as India and Russia put two and two together", *South China Morning Post*, 30 april 2021, <https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/3131683/message-us-and-china-india-and-russia-put-two-and-two-together> (hämtad: 2025-04-10).
- Tanham, George K., "Indian Strategic Thought: An Interpretive Essay", *RAND, National Defence University*, Santa Monica: RAND, 1992.
- The Economic Times, "China only P5 nation opposing India's UNSC entry: S Jaishankar", 5 augusti 2023, <https://economictimes.indiatimes.com/news/india/china-only-p5-nation-opposing-indias-unscc-entry-s-jaishankar/article-show/102458250.cms?from=mdr> (hämtad: 2025-04-10).
- The Economist, "The epic bust-up between China and India could be ending", 18 juli 2024, <https://www.economist.com/asia/2024/07/18/the-epic-bust-up-between-china-and-india-could-be-ending> (hämtad: 2025-02-20).

The Hindu, “Next 15 years will be a tough period in India-China ties, says ex-Foreign Secretary”, 11 september 2024, <https://www.thehindu.com/news/cities/chennai/next-15-years-will-be-a-tough-period-in-india-china-ties-says-ex-foreign-secretary/article68627267.ece> (hämtad: 2025-04-10).

The Hindu, “Raisina Dialogue: West pushing Russia closer to China: Jaishankar”, 23 februari 2024, <https://www.thehindu.com/news/national/raisina-dialogue-russia-is-a-power-with-enormous-tradition-of-statecraft-jaishankar/article67878061.ece> (2025-04-11).

The White House, “Indo-Pacific Strategy of the United States”, februari 2022, <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/02/U.S.-Indo-Pacific-Strategy.pdf> (hämtad: 2025-03-07).

The Print, “‘India not closed to business with China’-S. Jaishankar at Annual Ambassadors’”, Conference in Germany”, *YouTube*, 10 september 2024, <https://www.youtube.com/watch?v=TDQQCvFOP1M> (hämtad: 2025-04-10).

Global Order, “Understanding China Part I: Military”, *YouTube*, 18 november 2024, [https://www.youtube.com/watch?v=tXjeCJcy\\_Nw](https://www.youtube.com/watch?v=tXjeCJcy_Nw) (hämtad: 2025-04-10).

ANI News, “EP-92: Decoding bankrupt Pak, aggressive China & India’s strategy with Gautam Bambawale & C Rajamohan”, *YouTub*, 27 augusti 2023, <https://www.youtube.com/watch?v=FX9fa5pdQlg> (hämtad: 2025-04-10).



ISSN 1650-1942

[www.foi.se](http://www.foi.se)